

בלבבי משכן אבונה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

דע את ביטחונך פחד כנגד ביטחון

שאלות ותשובות

שאלה א': לכאורה נראה כי ההבדל בין אמונה לביטחון – שהאמונה עלולה להיות לוקה בחסר והיינו אמונה בידיעה שקרית. ואילו הביטחון הוא רק בדבר אמת?

תשובה: יתכן גם ביטחון בדבר שקרי – בבחינת 'אל תב-טחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה'. כל דבר בבריאה מעורב רע בטוב. ישנה אמונת אמת שהיא טובה, וכנגדה ישנה אמונת שקר שהיא רעה. כן הוא ביחס לכוח הביטחון, וכן הוא בכל הכוחות בבריאה.

שאלה ב': לכאורה מהו פשר המציאות הזו – שאדם מגלה אמונה בתחום אחד, ובתחום אחר האמונה נעדרת מליבו?

הרי עד כמה שאותו אדם יודע ומאמין באמונה שלימה ביחס לתחום אחד כי הקב"ה הוא הפועל והוא הגוזר ומ-קיים, אם כן, מהי המניעה שהוא יעתיק את כוח האמונה השלימה הזו לשאר התחומים?

היאך יתכן להאמין שהכל מאת השי"ת רק ביחס לתחום אחד, וביחס לתחום אחר האמונה הזו בקב"ה נעלמת, לוקה בחסר?

תשובה: הקצה התחתון של התראות האמונה בנפש האדם שמכתיבה את ההנהגה החיצונית המעשית שבו, הינו תוצר של הרכבת התלבשות אור האמונה הנשפע מחלקי הנפש העליונים אל תוך כלי הנפש התחתונה.

אור האמונה הוא אור אחד שלם שמאיר אל אברי הנפש לעומת זאת, בכלי הנפש בהם מולבש ומאיר אור האמונה, ישנה התחלקות ברמת הארתם. כמו גוף האדם גם נפשו מורכבת מרמ"ח איברים. אברי הנפש הללו אינם שווים כולם ברמת תיקונם וזיכוכם מקילקולי החטאים והשחתת המידות – יש מהם יותר מתוקנים, וישנם איברים פחות מתוקנים. האברים היותר מתוקנים נעשים כלי לאמונה

דע את שמחתך שורש שמחת חודש אדר פרק ב'

שורש השחוק

בנפתלי נאמר: נפתלי שבע רצון. מה זה נפתלי שבע רצון? שביעות רצון מביאה לשחוק.

כפי שנתבאר ענין השמחה הוא על דבר שנגלה ויצא לפועל ונגמר, אך כל שחוק ענינו, כאשר הדבר בעומק לא התקיים. אז יש שחוק. מתי שחוק אדם על דבר? כאשר היה תהליך למשל מסוים, ובין רגע הוא השתנה, אז מה אני שחוק? על דבר שהתבטל, לא על דבר שקיים. השמחה חלה על מה שיש, אך השחוק חל על דבר שהיה נראה כקיים, ובין רגע התברר, כעורבא פרח שלא היה.

שחוק מלשון שחוק. הרצון ההתחלתי נשחק, לא יצא לפועל. ואז בני אדם שוחקים. הם רואים מהלך שהתחיל, והמהלך הלך לגמרי לכיוון אחר. האדם רצה ללכת בדרך, פתאום הוא החליק, כולם שוחקים. למה? כי הוא התכוון להמשיך לפסיעה הבאה, והכל נעצר, הוא נפל. קרה דבר שלא צפוי שיקרה. כלומר המהלך שהתחיל, הלך למקום לגמרי אחר. הוא לא הושלם, ופעל מהלך חדש. זהו (קוהלת ז, ו) שחוק הכסיל. הדבר התחיל מהחכמה, והחכמה נעצרה, והיה לו מחשבה מה לעשות, מהלך, המהלך לא יצא לפועל, על זה חל שחוק הנפש.

בלשון חז"ל (אבות ג, יג) זה נקרא שחוק וקלות ראש. וכן כל בתי תיאטראות כלשון חז"ל שנמצאים, הם בנויים על אותו שחוק. למה זה קלות ראש? כי כובד ראש, היינו שהמהלך הולך לפי הראש. אבל אם הדבר לא המשיך לפי ההתחלה שלו, זה נקרא קלות ראש. הראשית לא המשיכה, כי היא נעשתה קלה, והמהלך הלך למקום לגמרי אחר. זה נקרא (ברכות סא, ב) טחול שחוק. הוא שחוק על מה שהתחלה נגדעה, התבטלה, ונפתח מהלך חדש. זה שחוק כסילים. זה

כי אני רציתי באמת, והקב"ה רוצה אחרת. או כי חסר במה שאני רוצה. אם ברור לי, שמה שזה לא יצא לפועל, כי כך הקב"ה רוצה, זה יתגלה לעתיד לבוא, רק על זה נאמר אז ימלא שחוק פינו.

לעתיד לבוא אין בחירה. אם אין בחירה, אז מה מתגלה? רק מה שהקב"ה רוצה. מכח כך אני יכול לשחוק לגמרי, שהרצון שלי יתבטל. אבל כל זמן שיש לי בחירה, אסור לי לשחוק. אלא מה אני צריך לעשות? לנסות עוד פעם להוציא אותו לפועל. כי שמא מה שזה לא יצא לפועל, כי לא מספיק רציתי.

שמחה בשלמות, ושחוק בשלמות, זה לעתיד לבוא. כשייתבטל הבחירה, נמצא ששום דבר לא תלוי בי, יתגלה למפרע ששום בחירה לא תלויה בי, אז מה מתגלה? רצון הקב"ה יצא בשלמות, זה שמחה. הרצון שלי לא יצא לפועל, בוודאי יש לי שחוק. אז ימלא שחוק פינו, ואז גם תהיה שמחה שלימה.

יש כאן נקודה קצת קצת דקה. אין שמחה שלימה כאן בעולם הזה. דאמרו חז"ל (אבות ג, טו) הכל צפוי והרשות נתונה. אחרי שיש רשות נתונה, אני צריך לחשוב שמה שהקב"ה עכשיו רוצה, זה מחמת שאני לא לא רוצה מספיק, אזי כך הקב"ה רוצה שיעשה. כי כל זמן שיש לנו בחירה, עדיין תמיד אני צריך לחשוב, שהסיבה שהדברים לא יצאו מהכוח לפועל בשלמות? כי שמא גרם החטא כמו שחשש יעקב אבינו (ברכות ד, א). תמיד יש נקודת חשש, שאולי אני לא השלמתי את הדברים.

יש בני אדם שמעמידים את הדבר, מעבר לנקודת חשש מעט, והם מאבדים את השמחה. זה דבר דק בנפש. היכן הוא גבול השמחה, והיכן גבול החשש שאני גרמתי. יש בני אדם ששמחים יותר מדאי, ומורידים מעצמם את האחריות. יש בני אדם, שלוקחים על עצמם יותר מדאי אחריות, ולכן אין להם שמחה. זה דבר שאי אפשר להגדיר אותו, איפוא הוא עומד. זה דבר דק בנפש. הכח שמתגלה לעתיד לבוא, הוא הכח של השמחה השלימה והשחוק השלם. זה לעתיד לבוא. אבל מעין דמעין דמעין זה, יש לנו בפורים.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

השחוק הידוע, שכל בני אדם מכירים בעולם.

כאשר ישנו מהלך, שהמהלך מבורר מראשית עד אחרית, בני אדם לא שוחקים. זה מביא את האדם לשמחה, זה לא מביא אותו לשחוק. שחוק הנפש של האדם מגיעה לשחוק, אך זה אמור כשהתהליך התחיל, והוא לא הושלם. באמצע התהליך, הגיע המהלך שהדבר פנה למקום אחר, כשהוא פנה למקום אחר, שם חל שחוק. במובן הפשוט כשאדם שוחק על דבר, זה מידה שלילית. והוא נקרא בשם שחוק הכסיל, כי זה ההיפך מחכם, שנאמר בו (משלי כד, ג-ד) בחכמה יבנה בית, ובתבונה יכונן, ודעת חדרים ימלאנו. הוא בונה את הכל. אך הכסיל, שמח על דבר שלא הושלם, לכן הוא שוחק.

ומה זה שחוק דקדושה? אז ימלא שחוק פינו. שמתגלה שבין אם הדבר נעשה לבסוף בפועל, כמו שרציתי, בין אם לא, אני שבע ברצון שלי, אפילו שהדבר לא יצא לפועל, זה השחוק. מה לי אם יצא לפועל, מה לי אם לא יצא לפועל. אבל ברצון פעלתי את מה שפעלתי, על כן אני שוחק. אם יצא לפועל מה שרציתי, אני שמח. ואם לא יצא לפועל מה שרציתי, אני שוחק. כשאני עורך את ליבי, אני מברר את רצוני, רצון אמת. אם הרצון יצא לפועל במענה הלשון, אני שמח. ואם הרצון לא יצא לפועל במענה הלשון, אני שוחק על זה שלא נפגע הרצון כלום. הרצון נשאר בעומק תוקפו. חשב לעשות מצוה, ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. זה נאמר כשהוא שמח, בעצם רצונו שהוא שבע מרצונו. זה נפתלי שבע רצון. אני שוחק, אפילו אם הדברים יצאו לפועל בדיוק הפוך. זה כל ענינו של שחוק.

אז ימלא שחוק

בבריאה נאמר (ברכות לא, ב) אסור לאדם שימלא פיו שחוק, בעולם הזה. כי הרי מתי האדם שוחק, כשאני רציתי משהו, והוא לא יצא מהכוח לפועל. אבל תמיד כאן בעולם, אדם צריך לחשוב, שהסיבה שהדבר לא יצא לפועל, כי לא מספיק רציתי. לכן אסור לו שימלא פיו שחוק. כי אם הוא ימלא פיו שחוק, יש חשש, שאולי זה לא שחוק האמת. הרי כל שחוק נתבאר לעיל שמתחיל תהליך, והתהליך לא הושלם. למה הוא לא הושלם? או

כגודל הזיכור שבהם. לעומתם, האב-רים שעדיין רחוקים מתיקון, הם אינם כלי לאור האמונה, והיא לא שוכנת בהם. הפרש זה בין רמת תוקף הארת אור האמונה בכלי אברי הנפש הוא השורש להתגלות התופעה של אמונה בתחומים מסוימים בעוד שבתחומים אחרים ההפקרות והמופקרות שולטת.

ועיין עוד מעניין זה להלן, בסוף נספח שאלות ותשובות של פרק זה, בשיח בין משתתפי הועד והרב בנידון מציאות כוח הביטחון בנפש החוטאים.

שאלה ג': ביחס לשאלה הקודמת - הרי האמונה מקומה בלב, אם כן לכאורה מדוע האמונה מושפעת מרמת זיכוכם של שאר האיברים?

תשובה: אמנם איבר הלב ממנו תוצאות חיים כלשון הפסוק - 'מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות חיים', אך הוא מתפשט אל כל שאר האיברים המרכיבים ובונים את כל קומת הנפש כולה המורכבת מרמ"ח חלקים. ראייה לכך, כאשר אדם מפחד האם רק הלב סובל מכך? הרי נאמר בפירוש - 'סמר מפחדך בשרי', 'תסמר שערות בשרי', הרי שהפחד מתפשט מהלב לכל הבשר ועד לשערות.

שאלה ד': ביחס להגדרה כי מערכת הפחד פועלת בתוקפה כאשר אדם עומד מול סכנה חדה, ברורה וודאית. אולם לכאורה נראה במציאות כי בהרבה מקרים שאנשים נקלעו למציאות של עמידה מול סכנה איומה, ולמרות כן - הפחד היה מסולק מהם. הם כביכול השלימו עם הפחד, ופעלו בכוחות נפש מאוזנים מבלי שהפחד יפריע וישבש את פעולתם?

תשובה: השלמה זו עם הפחד תיתכן רק במצב של סכנה שאינה נוגעת לעצם החיים.

אך בדבר שנוגע לעצם החיות של האדם, הוא אינו יכול להשלים עם הפחד לעולם. אולם כאשר קיימת סכנה בפועל שנוגעת לעצם החיים, והיא הולכת ודאי להתמשש וליטול את החיות של האדם. כאן, האדם כבר מתיאש מחיותו, וחיותו מסתלקת ממנו. ואזי נראה מצב, שעל אף ודאות הסכנה, הפחד נעלם ואינו מפריע לתפקוד. משל לאדם שרואה שהוא קרוב להישדד ולאבד ממון רב, אזי פחדו רב מאוד.

אך אם הממון כבר נשדד וניטל ממנו, הוא כבר אינו מפחד כל כך, כי לא נותר מה לקחת ממנו. כך גם לדוגמא: לוחם שקרב יותר ויותר למגע פנים בפנים עם אויב רב עוצמה שחזק ממנו בהרבה, או נכנס לקו האש של האויב, ששם קרוב לוודאי שהוא לא ישרוד את התופת.

במקרים כאלו, הסיבה שנראה שכביכול אותו החייל אינו מפחד כל כך הינה - מחמת כך שהודאות שהוא קרוב למוות, גורמת לו להתייאש מחייו, אזי חיותו מסתלקת ממנו. במצב זה, הוא כביכול כבר אינו חי, אין לו מה להפסיד, ממילא הוא כבר לא מרגיש שיש לו ממה לפחד, על כן הוא מסתער ולוחם בכל כוחו.

שאלה ה': מהי ההגדרה של פחד הנובע מדמיונות?

תשובה: לעולם כאשר קיימת מציאות של פחד בנפש, בהכרח שברובד

כלשהו בקומת האדם היה גילוי של סכנה חדה וודאית. יתכן שהרובד שהוא המקור לפחד אינו גלוי לרובד הנפש החיצוני המודע והמוכר לאדם, ולפיכך נוצר מצב שהוא מפחד למרות שלכאורה אין גילוי ודאי וחד לסכנה כלשהי.

ביחס לשאלה: האם תיתכן מציאות של פחד מדמיונות.

כיוון שבתוך רובד הדמיון עצמו האדם דימה סכנה ודאית חדה, הדבר גרם שבתוך הדמיון עצמו נולד כוח של פחד. כאשר פחד זה מתגלה ברובד ה-'מודע' של הנפש, יתכן מצב בו הסיבה לפחד נעלמה מהמודעות - מחמת שכחת הדמיון. ברם תחושת הפחד נשארת ברובד הנפש החיצוני באופן של - 'מפחד ואינו יודע ממה מפחד' - 'פחד של ספק'. כל אחד מרבדי הנפש: תת מודע, על מודע, מזליה חזי, דמיון או כל רובד אחר, יכולים לחולל פחדים. אך הצד השווה יהיה תמיד - במקור בו נוצר הפחד היה גילוי ודאי וחד של סכנה. **שאלה ו':** אדם שקרוב לקב"ה, אין מצב שהוא יפחד?

תשובה: אדם שקרוב לקב"ה אין לו פחדים חיצוניים נפולים, הוא אינו מפחד משום גורם זר. אך אצלו שייך פחד של קדושה, פחד מתוקן - שהוא לא יפרוש ויתרחק מהקרבה לקב"ה, שהוא לא יפרד מהצירוף והאחדות הזו עם בוראו.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

שמות, ט, ח - ויאמר ה' אל משה ואהרן קחו לכם מלא חפניכם פיח כבשן וזרקו משה השמימה לעיני פרעה, והיה לאבק על כל ארץ מצרים והיה על האדם ועל הבהמה לשחין פרח אבעבעת בכל ארץ מצרים.

ואמרו (תנחומא, בא) עשר מכות הללו, שלש מהם נעשו ע"י אהרן, שלש נעשו ע"י משה, שלש ע"י הקב"ה, ואחת ע"י כלם, מכת שחין, שנאמר מלא חפניכם פיח הכבשן וזרקו משה השמימה והיה לאבק על כל ארץ מצרים. וזה עשה הקב"ה, שפרח והפיח על ארץ מצרים, ונעשה אבק בכל ארץ מצרים.

וכן כתב הרמב"ן (שם, ט, ט) וז"ל, פירוש והיה לאבק, שיהיה האבק אשר יעשה מן הפיח במקומו, נותן שחין על כל ארץ מצרים, ושהלקה את האויר לעשות כן, "וגזרת עליון היא", עכ"ל. וכן כתב רש"י (שם, ט, ח) וזרקו משה - הרי ניסים הרבה וכו', ואחד שהלך האבק על כל ארץ מצרים, עכ"ל.

ובעומק נתגלה בפיח זה דבר והיפוכו, מחד, כמ"ש רש"י (שם) וז"ל, שהחזיק מלא קומצו של משה מלא חפנים שלו ושל אהרן, ואחד שהלך האבק על כל ארץ מצרים, עכ"ל. וזהו דבר והיפוכו, מחד הכל "נקמץ" ומצורף יחד בנס, ומאיך הכל מתפזר לכל מצרים ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, מהלך מ' יום, כמ"ש חז"ל (ירושלמי, פסחים, פ"ה, ה"ה. ושמ"ר, יא, יא, ה, ועוד).

ושורש הפכים זו יתבאר ע"פ מש"כ בזהר חי על אתר, וז"ל, הסט"א אין להם חיות כלל אלא בסוד אבק, ואין להם לא הבל ולא נרנח"י, אלא כולם הם אבק, ויונקים מן הקב של הקדושה, אל אחר הסתרס ולא עביד פירין אלא רמשים השורצים בארץ, ויש ק"ב אל יחוד הקדושה, והזרע היורה כחץ אות יו"ד ונעשה יחוד יב"ק. ויש קב בסט"א כשבאין להזדווג יוצא אין, ואז תיכף יתפרדו פועלי און, פיזור לרשעים, ונעשים פיזור אבק, והיה לאבק בכל ארץ מצרים שחין פרח, כמבואר בפע"ח, עכ"ל.

והבן שבידי משה נעשה קמוץ, בחינת גילוי יחוד יב"ק, הכל נתאחד ונתחבר. ולכך נעשה מכה זו ע"י שלשתם, הקב"ה משה ואהרן, שהוא סוד יחוד, בחינת שלשה איש אשה ושכינה, ודו"ק, משה איש, שמים, אהרן נוק', ארץ, קוב"ה מחברם (עיין מהר"ל, גבורות ה', פרק לד). משא"כ כאשר יצא מידי משה וזרקו על מצרים נעתק ממדרגת יק"ב, ונעשה "אבק", ושם כולו פיזור, ולכך נתפזר בכל ארץ מצרים.

והבן ששורש כל גלות מצרים ע"י טיפות קרי של אדה"ר כנודע. ובמקום שיעשה ע"י הטפה יחוד ק"ב ויעשה יב"ק כנ"ל, נתפזר. ודו"ק היטב. ולכך ירדו לגלות מצרים בבחינת אבק, כמ"ש בפרי מגדים (א"א, או"ח, תרפה, ד"ה טעם שובבים) "ואלה" (שמות בנ"י הבאים מצרימה) נוטריקון ואבק לשון הרע, עיי"ש. שזהו אבק לשה"ר שדברו על יוסף. וברית הלשון - לשה"ר, כנגד ברית המעור, פגם טיפה, כנ"ל.

בראשית, לב, כה - ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלת השחר, וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו, ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. ואמרו (חולין, צא, ע"א) דאמר ר' יהושע בן לוי, מלמד שהעלו אבק מרגלותם עד כסא הכבוד, כתיב הכא בהאבקו עמו, וכתיב התם (נחום, א, ג) וענן אבק רגלו. ובזה"ק (וישלח, קע, ע"א) אמרו, והוא מלאך שרו של עשו היה ואיהו סמאל, בגין כך דינו הוא שיעלה אבק ברגליו עד כסא הכבוד, שהוא מקום המשפט.

אולם יעוין ברוקח (סידור התפלה, זכרונות) שהאבות היו כאפר, וכו', ויעקב שנאבק עם שר אש, דכתיב בהאבקו עמו, כמו אבק, עכ"ל. ולפ"ז זהו אפר. וזהו דלא כזה"ק הנ"ל, ששם מבואר שהיה אבק ולא אפר, עיי"ש ההבדל בין אבק לאפר. ולשיטתו זה עלה דוקא לכסא הכבוד, שהוא במדרגת אש. ומעין כך אמרו (תנחומא, כי תשא, ט) לקח (הקב"ה) כמין מטבע של אש מתחת כסא הכבוד והראהו למשה. ובילק"ש (שה"ש, תתקצג) אמרו רשפיה רשפי אש - לעת"ל זיון של ישראל יוצא באש של כסא הכבוד. ובספ"י (פ"א) אמרו, ארבע, אש ממים, חקק וחצב בה כסא הכבוד. ועוד לשונות בחז"ל המורים על יחס האש לכסא הכבוד.

ומהלך נוסף מדוע עלה לכסא הכבוד, מבואר במהר"ל (נתיבות עולם, פ"א) וז"ל, היה מגיע עד כסא הכבוד, לפי ששניהם מגיע כחם עד כסא הכבוד, כי המלאכים סובבים כסא כבודו ית', ויעקב צורתו חקוקה בכסא הכבוד, והיה כח שניהם מגיע עד כסא הכבוד, עכ"ל. ועין עוד בדבריו בחידושי אגדות על אתר בחולין וז"ל, כי צורתו המופשטת, לא צורתו המוטבעת, רק צורתו המופשטת חקוקה בכסא הכבוד, ר"ל דבוקה עם הכסא, עכ"ל. והבן ש"צורתו המופשטת" היא בחינת אבק, ודו"ק.

ומהלך נוסף נתבאר בבן יהודע על אתר וז"ל, ידוע שעולם הבריאה הוא נקרא כסא הכבוד, וידוע ששם היא תכלית שליטת ואחיות הקליפות ולמעלה מזה (אצילות) כתיב לא יגורך רע, והנה יעקב אבינו ע"ה רדף את איובו בכחו הקדוש עד מקום תכלית אחיזתו, ונצחו, עכ"ל. ועיי"ש שאבק של סט"א בחינת ק"ב חרובין. ועיין משכיל לדוד (שמות, ט, ח) סוד ק"ב חרובין, עיי"ש. ועיין רמ"ז על הזה"ק על אתר.

ומהלך נוסף מצינו בציוני (וישלח) וז"ל, שעלו אפר אבק רגליהם עד כסא הכבוד, הכוונה בזה, כי רגל הוא מושאל לסיבה, הה"ד ויברך ה' אותך לרגלי, ועמדו רגליו ביום ההוא. ואבק הוא דבר המתילד מן העדר בהניע אתו, ועד כסא הכבוד, רומז להניע ענינם עד "אל העיקר", עכ"ל. עיי"ש.

ועיין קהלת יעקב (ערך אבק) שהעלו ניצוצות שנפלו (רפ"ח) לשורשם בכסא הכבוד. ועיין של"ה הק' (פרשת וישלח).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

לך | י-ק

יצחק, יק-צח. ומהותו של י-ק היינו הכפלה של יו"ד ביו"ד, עולה ק'. והשורש הוא מילוי אלף, ל"פ, עולה ק". וזש"כ ביצחק ומצא בארץ ההיא מאה שערים, והיינו שמאחד נעשה עשר ומעשר נעשה מאה, בבחינת א-י-ק, כנודע.

ובקלקול מתהפך לקיא צואה, ק-י-א. ושורשו אצל קין, ק-י-ן, קינא דמסאבותא. והשורש אצל אביו, אדה"ר, שאכל מעץ הדעת. ולח"ד מ"ד ענבים היה, בחינת יקב, יק-ב (היפך יב"ק, יחוד - ברכה - קדושה, כנודע). ועי"ז פגם אדה"ר ויצא ממנו טיפות קרי לבטלה ק"ל שנה, כמ"ש בעירובין. קרי, קי-ר. ובמקום שיבלע האכילה והשתיה במעיו אילו אכל מעץ החיים, כמו שנבלע המן ומים מן בארה של מרים בגופם של ישראל, יוצא מגופו של אדה"ר פסולת. ומשתיית היין נעשה שתן, בחינת "משתיין בקיר", קיר, קי-ר. נוטריקון קי-רע. וכן אכילתו אכילה דקלקול, בבחינת מ"ש (סוף פסחים) אני וחמורי - בהמתי נאכל מאבוס אחד. ובפרטות אכילה דקלקול בבחינת ארבה, הנקרא ילק, יק-ל. ואזי יוצא פסולת מגופו בבחינת קיא צואה, קיא, קי-א. ואזי נקנס על אדה"ר מיתה, ביום אכלך ממנו מות תמות, ונושאים עליו קינה, קי-נה. ונקנס לעמול על לחמו, בזעת אפיק תאכל לחם, ונפל לעצבון, בעצבון תאכלנה, ונפל לעצבות ועצלות, מיסוד העפר. היפך נמלה שאוגרת למאכלה וקצין אין לה. קצין, קי-צן.

ושורש התיקון במדרגת צדיק, צד-יק. ובפסולת יוצא מיצחק יק-צח כנ"ל, עשו שציד בפיו, היפך צדיק, צד-יק, כנ"ל. ובתיקון יוצא מיצחק יעקב, יק-עב. מתקן את

העביות שבאותיות י-ק. והופך קלקול קרי של אדה"ר, ע"י שלא ראה קרי מימיו. והופך את הקיא צואה לנקי, נ-קי. ויתר על כן נאמר ביעקב ויותר יעקב לבדו, וכמ"ש חז"ל מעין בוראו שנאמר בו ונשגב ה' לבדו. ושורשו באות אל"ף כנ"ל, אלופו של עולם. שהוא סוד המקום בבחינת קיים כנודע, ובבחינת מקיים, קי-ים. והוא בבחינת גילוי ועתיק יומין יתיב על כורסאי. עתיק, עת-יק. ושלמות הארה זו לעת"ל, בחינת יצחק, יו"ד ע"ש העתיד. ואזי יכבשו ישראל ג' חלקי אומות נוספות בא"י, שהם קיני - קניזי - קדמוני, שבכולם יש אותיות י-ק. ודו"ק היטב היטב. והוא בחינת ג"פ ק"י, ג"פ אל"ף, שעולה שלג, כנודע, בבחינת אם יהיו חטאכם כשנים כשלג ילבינו.

שרשי התיבות המרניבות מאמר זה: אחיקם, אליקים, אפיק, אזקים, אפיקים, בהקיץ, זקים, זיקות, חזקיה, חיק, חלקיה, יבק, יחזקאל, יחזקיהו, ילק, יעקב, יעקו, יפיק, יצחק, יצק, יקב, יקד, יקה, יקהל, יקהת, יקוש, יקותיאל, יקטן, יקיר, יקנעם, יקר, ירקרק, ישק, ירקון, קיר, קיטר, יקוד, ירק, קציר, צדקיהו, קדמיאל, יהויקים, יקמעם, קימה, נקי, קיט, קצין, קיקיון, קיא, קינה, קינו, קים, קלי, קין, קירס, קיש, קיץ, קעילה, קני, קנין, קישון, קציר, קלוי, קצין, קציעות, קנצי, ריק, קצוי, שחקים, קשיטה, קציץ, קרי, נשיקות, שישק, קישיון, פקיד, רקיע, צדיק, ענקים, קיא, קדים נקיון, קוי, קוליה, עתיק, קיטור, פקחיה, מקריב, דיק, ציקלג, קדמוני, קריה, קיני, הצינק, בקי, ינק, הקלעים, אזקים, קינה, ריקי, קדים, יקבצאל, קשיח, ויקרא. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

התבודדות בקרב בחניות ספרים בארץ

ההתבודדות ומעלתה מוזכרות רבות בדברי גדולי ישראל בדורות האחרונים והיא מן העיקרים בתורת הבעש"ט וחסידות ברסלב, אך כבר רבותינו הראשונים האריכו רבות בחשיבותה, תפקידיה ודרכיה. מתוך דבריהם מתברר שגדולי ישראל רובם ככולם היו מתבודדים באופנים שונים.

בדברי רבותינו הראשונים המושג "התבודדות" אין פרושו דיבור עם ה' בהודאה ותפילה בלבד אלא זוהי רק החיצוניות של דבריהם. עניין ההתבודדות הוא השקטת הגוף והחומר וגילוי חלקי הנשמה. לאחר שאדם גילה את מציאות ה'אני' והשקיט את מציאות החומר, עבודתו לגלות את מציאות ה' בקרבו. דבר זה נעשה ע"י פנייה אל בורא עולם בהודאה ותפילה.

מהי דרך העבודה למעשה בזמן ההתבודדות?

כפי שהרצה לקנות לחם יכול למצוא במרכולים הגדולים כמה עשרות סוגי לחמים; שעורים, חיטים, קמח מלא ועוד סוגים אשר שם התואר 'לחם' וודאי שייך לכולם, כך גם המושג 'התבודדות', אף שהוא שם תואר אחד, יש בו דרכים רבות ושונות. ספר זה מביא אחת מן הדרכים.

ספר זה נבנה על דברי ר"א בן הרמב"ם ועל דברי רבי אברהם אבולעפיה. בצירוף שניהם יחד העמדנו צורה אחת של התבודדות.

ספר זה עוסק במישור המעשי - בהכנה להתבודדות ובהדרכה מעשית בהתבודדות עצמה, אך תכליתו להביא את האדם לתפיסת חיים חדשה - "חיים של התבודדות". הספר פונה לכולם, אך מותאם לנפשות הקרובות יותר לתמימות ופחות להשכלה (הספר 'דע את נשמתך' מהווה המשך לספר זה ועוסק בנושאים אלו ביתר בירור והעמקה).

אור א"ס אמרו (חגיגה, טז, ע"א) דרש רבי יהודה ברבי נחמני מתורגמיה דר"ל, מאי דכתיב אל תאמינו ברע, אל תבטחו באלוף. אם יאמר לך יצה"ר חטוא והקב"ה מוחל, אל תאמן, שנאמר אל תאמן ברע, ואין רע אלא יצה"ר, שנאמר כי יצר לב האדם רע, ואין אלוף אלא הקב"ה, שנאמר אלוף נערי אתה. בחינת אלופו של עולם. ועיין פענח רזא (ויקרא) והנה אלוף הוא כנוי לו ית'. ועיין ר"י קאנטי (בראשית, ב, טז) רק צריך לייחדה באין סוף שלא יהא נרגן מפריד אלוף. וכן הוא לשון ספר הפליאה (ד"ה ויצו ה' אלקים על האדם). ועיין מגן דוד (אות י) ומ"ש על ונרגן מפריד אלוף מה ענין פרידה זו וכמה ענינים כאלה נאמרו במדה זו, ואיך שייך למימר באלהות שנפרד קצתו מקצתו כי לא יתחלק ולא יפרד, עיי"ש.

וכנגד א"ס עומד עמלק הנקרא אלופי אדם (בשלח, טו, טו) כמ"ש הרא"ש שם. ושם ניצוץ א"ס אינו נכלל בעשרה והופך ל"יא. עיין שערי ג"ע (מג, ב).

צמצום אלוף, בחינת צמצום לאלף. כי נוסף אות וא"ו שהיא שורש הנבראים ו"ק. ונודע שכל עולם תחתון ביחס לעליון ממנו נקרא ו"ק. והצמצום הגמור משתלשל לאלופי עשו, שיש לו כ"ג אלופים (עיין רש"י, סוטה, יג, ע"א, ד"ה ל"ו כתרם), ומשתלשל לצמצום יותר באלוף תמנע, שיצא ממנה עמלק כמ"ש בסנהדרין (צט, ע"ב). תמנע, לשון מניעה, צמצום.

ועוד. עיין אמרי שפר (ח"ג) וסוד אל"פ למ"ד, הנגלה ממנו שהוא אל (ר"ת) הוא ההוי"ה, והנעלם שהוא ל"פ, מ"ד, סודו ההפס"ד. והנה אם כן בהם ההוי"ה וההפסד (צמצום), וענין אל כח, והמורה שצריך האדם לדעת כח ההוי"ה וההפסד מכח האלוף והלימוד.

ועוד. צמצום עושה חלל. ועיין שער הפסוקים (משלי) מפריד אות ו' מן אלוף וישאר אלף, והם סוד אלף יומין דחול, מלשון חלל.

קו תחילה אור א"ס ונגלה ע"י המשכת קו. ועיין עבודת הקדש (חלק א, פ"ה) ועם יחוד כולם צריך לכוין אל הכח העליון ליחד הענף בשורש והנאצל במאציל להורות בדעתו שהכל אחד ואין שם ריבוי חלילה. ובזולת זה הקורא אל המדות לבדן, זהו הריסה, כי הוא מפריד אלופו של עולם, וגם המכוין אל השרש לבדו בודות מדותיו מכחיש פמליא של מעלה וקוצץ בנטיעות.

עיגולים עגל, עיגולים. ועיין עבודת הקדש (ח"ג, פל"ה) אחר שחטאו בעגל והפרידו אלופו של עולם, וכו', עכ"ל. והיינו שאיבדו שורש דברה ראשונה, אנכי, א-נכי, בארמית הסרה וחסרון, נכי חדא.

ישר ג' קוים, שורש למ"ש (סוטה, מז, ע"א) לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, לא כאלישע שדחפו לגחזי בשתי ידיו, ולא כיהושע בן פרחיה שדחפו לאחד מתלמידיו בשתי ידיו. כי בסוד אלוף, כללות ההפכים, יש לאחדם. ואמרו (סנהדרין, צט, ע"ב) אלוף תמנע, וכל אלוף מלכותא בלא תאגא, היא בעיא לאיגוירי,

באתה אצל אברהם יצחק ויעקב ולא קבלוה, הלכה והיתה פילגש לאלפיז בן עשו, אמרה מוטב אהיה שפחה לאומה זו ולא אהיה גבירה לאומה אחרת, נפק מינה עמלק דצערניהו לישראל, מ"ט, דלא איבעי להו לרחקה. ועיין זוה"ק (תצוה, קפד, ע"א) אז נבהלו אלופי אדום, ואלין אינון נחש שרף ועקרב. והיינו ג' קוים, כנודע.

שערות עשו איש שעיר. וכתוב (בראשית, לו, טו) אלה אלופי בני עשו וגו'. ועיין ספר המפואר (בהעלותך) והוא בזמן שיש צדיקים בישראל אין יכול אדום למלוך, ומתחלה לא היו בהם מלכים אלא אלופים, וכיון שמת יוסף הצדיק מלכו מלכים בהם, כי כיון שלא נשאר צדיקים בישראל, מיד יש מלכים באדום.

ועיין מגלה עמוקות (תולדות) שבקש (לבן) על עשו הרשע שהוא יהיה העיקר, לכן אמר את היי לאלפי רבבה, ר"ל עשו שממנו אלופים יהיו ג"כ ממנו הרבבה (שהוא בחינת עשו שאמר יש לי רב, ונעשה אלף) כמ"ש (יחזקאל, ט) ררבה כצמח השדה. ותחלה היה הבכורה אצל עשו. אותיות אחרי אלף, בכר. ואח"כ קנאה יעקב. עיין ברית כהונת עולם (מאמר תרי"ג, פכ"ב).

אזן שערות אות יו"ד של הוי"ה, אזן אות ה' של הוי"ה, ובזה נשלם שם י"ה, ומכאן ואילך מתחיל להתגלות י-ה שבשם. ועיין עבודת הקודש (ח"ג, פמ"א) עמלק גרם שיהיה השם והכסא חסר והטיל פגם בשניהם כי הפריד אלופו של עולם. והיינו שהפריד אורות השערות והאזן מלהאיר לתתא, וזהו כי יד על כס י-ה, מלחמה לה' בעמלק. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר תרי"ג, פ"ל) בהיות בחינת יה"ו כסדרן ויהיה מספר היו"ד שולט על מספר עשתי עשרה דמתן י"א אלופים, אך בהיות הצירוף למפרע הוי"ה עת אשר ישלוט האדם, ר"ל ו"ה. ועיין ספר שערי גן עדן (מג, ב) י"א ארורים בפרשת כי תבא, י"א יריעות עזים שהיו מכסים לאהל, י"א סממני קטרת, י"א מראות נגעים, י"א יום שבין נדה לנדה, י"א מעלות שהיו בהר העברים מול בית פעור שפסען משה בפסיעה אחת. ועיין ספר הליקוטים (האזינו). וכן פע"ח (חנוכה ופורים, פ"ו).

חוטם איתא (שכל טוב, בראשית, יז, כ) יעקב - שבטים, דבר שיש בו ממש ונטועים ועושים פירות, ושל עשו אלופים מסורין לטבח ביום אף ה', ככבש אלוף יובל לטבח (ירמיה, יא, יט).

ועוד. כתיב ישימו קטורה באפיך. ועיין גר"א (ספד"צ, פ"א) י"א אלופים של בני עשו (אלף - אף-ל), והן י"א סמני קטרת שהן נשאר מביורוי המלכים שנתקנו במלך השמיני. ובתחלה היו בסוד מלכים בהיותם האורות בתוכם, ואח"כ כשנסתלק האור היה מאיר להם בבחינת תגין, ואח"כ נתקנו האורות ונסתלקו למעלה עלה ונשאר הסיגים. וז"ש (חלק, צט, ע"ב) כל אלוף מלכות בלא תגא. וז"ש (ס"פ וישלח) היום מלאך מגדיאל ברומי. וכשישלמו כל האלופים אז יבא משיח.

ועיין שער רוה"ק, סוד כעס בחי"ק כסלים, סוד יב-ק. ח' מלכי

אדום. ובפרי עץ חיים (שער העמידה, פ"ז) כתב, אלוף חסר וא"ו גימ' יבק.

פה מקום הדיבור, בחינת "מפליא לעשות". כמ"ש הרמ"א. ועיין זוה"ק (פקודי, רל, ע"ב) אורים דנהרין במילייהו, תומים דאשלימו במילייהו, ודא פנים ודא אחור, ורזא דא קול ודיבור, קול אנהיר לדבור למללא, דבור אשלים מלה, ותדיר דא בדא סלקין ולא אתפרשן דא מן דא לעלמין, ובגין כך חשן ואפוד דא פנים ודא אחור, וכולא רזא חדא בלא פירשו כלל, א"ל אי הכי דלא מת-פרשין לעלמין ומאן דאפריש לן הא תנינן דכתיב מפריד אלוף. ועיין חמדת ימים (שב"ק, פ"א).

ועוד. עיין ריקאנטי (יתרו, יט, יג) וכשאדם לומד תורה שבכתב ולא זכה ללמוד תורה שבע"פ, הרי הוא נרגן מפריד אלוף, וכו', אבל היחוד האמתי לחבר שניהם.

עינים - שבירה כתיב (משלי, טז, כח) נרגן מפריד אלוף. וכן (שם, יז, ט) ושנה בדבר מפריד אלוף. ואמרו (זוה"ק, השמטות, בראשית, רסב, ע"א) ות"ח, הר חורב אתקרי כד אזדווג עמיה וא"ו, ואי בני נשא מפרשין וא"ו מינה אקרי חרב לה', וכו', והשתא נרגן מפריד אלוף, עיי"ש. ועיין מבוא לחכמת הקבלה (ח"א, ש"ז, פ"ג) יוד אלף במילוי גימ' סמא"ל, שרו של עשו. סם המות.

עתיק עתיק מעתיק ומעלה מתתא לעילא. ואמרו (מגילה, ו, ע"א) והיה כאלוף ביהודה ועקרון כיבוס, אלו תראטריות וקרק-סיות שבאדום שעתידין שרי יהודה ללמד בהן תורה ברבים. וזה מכח עתיק שמעלה הנפול לעילא.

ועוד. סוד הגורל שלמעלה מן הדעת שורשו ברדל"א דעתיק ונר-קרא פור. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר הסתר אסתיר, פמ"ז) פור המן שהיה רצונו להיאחז ב"א פעמים הוי"ה ע"י י"א אלופיו (י"א פעמים הוי"ה עולה פור). ועיי"ש במאמר תרי"ג (פכ"ב) כי בהיות בחינת אלופי עשו הם נקודות מפוזרות בסוד וימלך וימת. פור - פרור.

אריך ארך אפים. ועיין מאירת עינים לר' יצחק דמן עכו (תרומה) ועיני שכלך רואות שכל אחד מ"י ספירות כלולה מדין ורחמים, ואי אפשר לומר על אחת מהם רחמים גדולים או דין גמור. וכל האומר על אחת מהם דין גמור או רחמים גמורים הרי הוא מקצץ בנטיעות ועליו נאמר, ונרגן מפריד אלוף. חוץ מן הכתר שהוא רחמים גמורים פשוטים בתכלית הפשיטות לאין תכלית. והבן שבנקודה זו חלוקים הכתר מן פרצוף א"א. כתר כולו רחמים, א"א פרצוף אותיות צרוף, ומצרף בקרבו אף, דין. מאריך אפיה אולם לבסוף גבי דיליה. ועיין שערי אורה (שער ה) אבל אין שם לא מידה ולא כינוי מאהי"ה ולמטה שיהא כולו דין גמור או כולו רחמים, עיי"ש.

ועוד. אריך, אור-רך. ועיין ספר מפתח השמות (נח) אור (במילוי) אלף, וו, רש, (עולה) שר - ואלוף וכן גימט' רוח הקדש.

אבא או"א זיווגם תדיר לצורך קיום העולמות, אולם לא בסוד תוספת שפע חיות נשמות חדשות. וזה מכח נרגן מפריד אלוף, לתתא, שמעשי התחתונים גומרים לכך שלעילא אין הזוג תדיר, שמפריד או"א. ועיין ערכי הכינויים לר"מ זכות (אות ח) שהרי המפריד מוחי אבא נקרא מפריד אלוף, שמוחי אבא ואימא צרי-כים להיכנס ביחד כנזכר בדרוש הצרעת.

אמא

אמרו (דברים רבה, עקב, ד"ה ואהבת) שגר "אלפיך", שתהא הפרה משגרת חמשה בכרס אחד. אלפין - אלוף.

ד"א כתיב (ירמיה, ג, ד) הלא מעתה קראת לי אלוף נעורי אתה. ובקלקול כתיב (משלי, ב, יז) העזבת אלוף נעוריה.

ועוד. ז"א, שורש כל נשמות ישראל. ועיין אמרי אמת (קדושים, תרצ"ג, ד"ה כתיב) איתא ברש"י (משלי, יז, ט) מכסה פשע מבקש אהבה, ושונה בדבר מפריד אלוף. שהעובר על לא תקום ולא תטור מפריד ממנו אלופו של עולם, ולהיפך כשמתקנים זאת מקשרין הנשמה בשורש עם כל הנשמות.

נוק' עיין מגלה עמוקות (ויקרא) א' זעירא שהוא צורת יו"י, בזה האופן, י"פ ו', הרי ס', י"פ ס' הרי ת"ר. וזה אלף זעירא, כי מילוי השכינה היא עולה א' ת"ר, אלף שהיא אלופו של עולם, רוכבת על ת"ר. עיי"ש. ועיין תיקונים (תיקון כו) שמאות א, עד י"א (בחי' נת י"א אלופים), עולה גימ' שכינה.

ועיין זוה"ק (ויקרא, טז, ע"ב) ונרגן מפריד אלוף, כמה דאמרן חייביא עבדין פגימו לעילא, מפריד דיחודא לא אשתכח, מפריד למטרוניתא ממלכא ולמלכא ממטרוניתא, ובגין כך לא אקרי אחד, דאחד לא אקרי אלא כד אינון בזווגא חדא (ועיין שם, לא, ע"א. אחרי מות, עד, ע"א. תיקונים, הקדמה, ב, ע"ב. ה, ע"א. משפטים, קיב, ע"א).

ועיין מאירת עינים (אחרי מות) והבא על א"א הרי זה נרגן מפריד אלוף, ומקצץ בנטיעות, שהאשה שבעלה אחד ויחיד אותו שבא עליה כאלו יש לה שני אישים. ועיי"ש פרשת נשא. ועיין ריקאנטי (פרשת יתרו). ובפרשת כי תצא כתב, דרשו רז"ל בסוף גיטין כל המגרש אשתו ראשונה אפילו מזבח מוריד עליו דמעות וכו', כי היא בת זוגו והנה הוא כנרגן מפריד אלוף, ובהפרד החבילה, המזבח העליון שע"י נתחברו מוריד עליו דמעות.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

מילון ערכים בקבלה • פרצופים

ספירה, ובהיגלותם לפעול פעולות פרטיים (תרי"ג פרטים כמ"ש שם) יותר - הם פרצופים, עכ"ל.

ועיין עוד בדבריו בקל"ח פתחי חכמה (פתח יז) וז"ל, יש ספירה ויש פרצוף. הספירה הוא כח מן העשר כוחות בכלל, שהוא המוסד שעליו נבנה כל הבנין הפרטיות התלוי בו. אך הפרצוף הוא שלמות כל הכח ההוא בפרט, נראה מפורש בסוד דמות אדם, ועיקרו בסוד התרי"ג, שהוא כל בנין האדם, וכו', שלא די להקרא פרצוף שהוא פרט, אלא לפי שהפרט הולך על סוד דמות אדם - על כן יקרא פרצוף (מלשון פרצוף - צירוף. צרוף כל חלקי הפרטים באופן מצורף של צורת אדם, ודו"ק היטב), עכ"ל, עיי"ש. וכתב שם עוד וז"ל, כל ההנהגה תלויה בעשר ספירות, אלא שיודעים ההנהגה בהם אבל לא בחלקיהם, אלא יודעים בכלל מה שיוצא מהם. וכשיודעים הפרצוף, מלבד שיודעים מאיזה ספירה יוצא דבר מה בעולם, נדע גם מאיזה חלק ומאיזה תיקון של הספירה ההיא, עיי"ש.

וז"ל הפתחי שערים (נתיב עולם התיקון, פתח ח) כל ספירה הוא סוד אחד מיוחד וחק אחד בפני עצמו, ואינו לפי סדר העבודה, רק בהשגחה כללית לקיום הבריאה. אבל בחינת פרצוף הוא התפשטות כל חוק בהארה מפורשת בכל פרט, לפי העבודה ומעשי בני"א בכל פרט. ולכך בפרצוף יש תרי"ג חלקים, שהם נגד תרי"ג מצות שבעבודה, שכל פרט ממאור של חוק ההנהגה הוא מסופר לפי הפרט של המצוה ההיא, ולכך קודם התיקון שלא נסדר עדיין לפי העבודה, וכו', אז לא היו הספירות עדיין בסוד פרצוף, עד אחר התיקון שנעשו בסוד פרצופים בגילוי תרי"ג חלקים בכל פרצוף, עכ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

כתב בספר בית עולמים (דף קמא, ע"א) וז"ל, ירמוז כאן מ"ש האריז"ל, שהמקובלים הראשונים שלא דיברו בפרצופים והתלבשות שגילה האריז"ל, אלא דיברו בי' ספירות נקודות שתומות לבד, הוא משום שלא היה עדיין גילוי עולם התיקון, והנשמות שבאו לעולם היו מצד עולם התהו שהוא קיימא בחד סמכא, כמ"ש באריכות בריש ביאור האדרא. והנה רשב"י לא דיבר בכל הזוהר בפירוש בענייני פרצופים וכל מדות ותיקוני דמות אדם, אלא במקומות מועטים ברמז מועט, וכאן באידרא דיבר בפירוש בבחינת פרצופים, עיי"ש. וכתב שם להלן (קמד, ע"א) וז"ל, שכל האדרא הזאת דיבר הכל בסוד פרצופים והתלבשות כפי מה שגילה האריז"ל שהוא בעולם התיקון, משא"כ בכל הזוהר שלא דיבר כ"כ בפירוש בבחינת פרצופים כלל. וידוע כי גילוי הפרצופים התחיל מזמן האריז"ל שאז היו הנשמות מסוד עולם התיקון, משא"כ בדורות הראשונים שלא נתגלה אלא ליחידי סגולה היותר גדולים, כמו הרמב"ן וחבריו והגאונים, עכ"ל.

וכתב בעמק המלך (שער ו, פרק נה) וז"ל, ראיתי כתוב ששאלו התלמידים להחכם המקובל מורנו ורבנו האריז"ל, והשיב שלא דברו (הראשונים, ובכללם הרמ"ק, עיי"ש) אלא בעולם התהו, וכו', פירוש מה שהיו מקודם ספירות בעולם התהו, נעשו מהם ה' פרצופין, ובודאי (דיבר) משה (ר' משה קורדואירו) בי' ספירות שהיו בטהירו בעולם התהו, עיי"ש. ועיין קל"ח פתחי חכמה (פתח יז).

והנה הגדרת מהותו של "פרצוף" נתבאר ברמח"ל, וז"ל בכללי פתחי חכמה ודעת (הכלל השלישי, התפשטות הספירות) והעשר ספירות עצמן, יכולות להיגלות בגילויים שונים, ועל כן נזכר בהם ספירה ופרצוף. כי בהיגלותם לפעול לפי צורה אחת כללית - הם

נא לשמור על קדושת הגליון

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 • ארה"ב 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה בכתובת rav@bilvavi.net

או בפקס: 03-548-0529 [בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת לך לך תשפ"ב

- ב מה יעשה אדם שנפשו חשקה לנשות חסד _____
- ב יסורים של אהבה _____
- ב גן חיות בנפש האדם _____
- ג חיזוק בלימוד הפשט ופרד"ס שבפשט _____
- ד מושגים בספר דרך ה' _____
- ד הסכם יששכר וזבולון _____
- ד זמן השידוכים לבחור ואם אפשר להתעכב _____
- ה ספרים בסגנון פילוסופי קבלי _____
- ה תשוקה לא מבוררת _____
- י עצה למחשבות טורדות ובלבול הדעת _____
- י לימוד תורה ובירור הנפש _____
- יא מידות וכח מדמה _____
- יא סדרת 'דע את' וארבעת היסודות _____
- יא הדרכה לבחור שמתקשה בלימוד התורה _____
- יב חששות בשידוכים וקביעת תאריך החתונה _____
- יב יחס לחלומות _____
- יג חיבור עשיו וישמעאל באמריקא ועליה לא"י _____
- יג שאלות בדרכי עבודה וחסידות _____
- יד איך קובעים מיהו צדיק _____
- יד מניעת הריון ושימוש באפיידורל _____
- טו שאלות בקבלה _____
- זי טיפול בטרואמה _____
- זי נח הדמיון _____
- יח שאלות בפרשת נח _____
- יח הדרכה בלימוד הקבלה _____
- כ הדרכה לבחור בתורה ובעבודת השם _____
- כד חומר לימוד בנושא אימון וכישורי חיים _____
- כד בעש"ט עם פירוש בלבכי _____
- כד מהות הלב ושבעים כוחות הנפש _____
- כה האם להתחסן כדרישת מקום העבודה _____
- כה לב טהור ויצר הרע _____
- כו סדר בלימוד התורה ובעבודת הנפש _____

מה יעשה אדם שנפשו חשקה לעשות חסד

לכבוד הרב,

אדם שנפשו חשקה לעשות חסד, כיצד ראוי לנהוג, במה להתעסק, מתי, וכמה.

תודה רבה.

תשובה:

ככלל יש לדעת שפעמים הרבה נראה לבני אדם ש"חסד" עניינו לעסוק בעניינים גדולים, בארגון גדול, "עירוני", "ארצי", "עולמי". אולם צריך לדעת שפעמים לא מועטות בארגונים אלו יש הרבה חלק בלתי נקי, וד"ל, ועוד בעיות לרוב.

ולכך מי שנפשו חשקה לעשות חסד, ראשית עליו לברר בתוך נפשו להיכן נוטה, והיינו במה הוא מיוחד או יתר על כן יחודי, בכלל, ובפרט בענין החסד. ולאחר שבירר זאת, עליו להתפלל לקב"ה שיזמן לו את חלקו הראוי לו בחסד. כי כמו שיש לכל אחד חלק פרטי בתורה, כן יש לכל אחד חלק פרטי בחסד. ואם האדם אינו זך ואינו זוכה, אזי עוסק בחסד שאינו חלקו. ולכך נצרך לברר מהו חלקו, ולהתפלל על כך.

ובין כך עד ששייג חלקו, ראוי שעיקר החסד יהיה ראשית כאשר פונים אליו, יעשה הדבר בצנעא והתמסרות. ומלבד כך כפי מדרגת אמונתו כן יפנה לאחרים להציע עזרתו, אולם עדיף להמתין מתוך תפלה ואמונה שהשי"ת יזמין לו את חלקו הראוי לו.

ולעולם יברר בנפשו מהי הסיבה שעושה חסד, רצון להיטיב, אהבת הזולת, אהבת ה', ורצון לעשות רצונות. ולחילופין, כבוד, סיפוק עצמי, שליטה, ריקנות פנימית שמחפש איך למלאה, הן זמן ריק והן נפש ריקנית.

ונצרך לאזן זאת עם תלמוד תורה, שיהא "שקוע" בלימוד, ובנוסף יעשה חסד. ולא שעל ידי החסד יוצא משקיעות בלימוד, כי נצרך חיבור פנימי אמיתי יחדיו לשלשה עמודים - תורה, תפלה, וחסד.

יסורים של אהבה

לגבי יסורים של אהבה, מה שאחד שאל האם זה שייך גם לאדם רגיל ולא רק לאדם שאין לו חטא, והרב ענה מה שענה, מה שמבואר במסכת ברכות שרק אם לא מצא חטא יתלה בייסורים של אהבה, האמנם?

תשובה:

כבר כתב רש"י שם, וז"ל, פשפש ולא מצא - לא מצא עבירה בידו שבשבילה ראויים יסורים הללו לבא. ועיין ספר אפריון (וילך) וז"ל, פשפש ולא מצא, עבירה כזו מעין היסורים. ולפ"ז ברור שמיידי אף באדם שיש בו חטא.

גן חיות בנפש האדם

האם זה נכון מה שאולי אומרים בשם בעלי מוסר שיש באדם טבעים שפלים של גן החיות שלם?

תשובה:

כן, זהו בשם ר' ירוחם. והעומק, כי האדם "עולם קטן", כדברי חז"ל. ולכך יש בו הכל, את כל הטוב, ואת כל הרע.

חיזוק בלימוד הפשט ופרד"ס שבפשט

לכבוד מו"ר שליט"א.

א. אני זקוק לחיזוק בלימוד הפשט [ליבי יותר מידי נמשך לעומקים שאין בהם 'מעשה', ואני יודע [מההשקפה שקיבלתי מהרב] שלצערי זה נובע מחמת משיכה לאור מקיף ודמיונות ופחות קבלת עול. וכן מחמת שיסוד העפר שבי חלש מאד]. ובכדי להתחזק בדבר, עמלתי קצת לברר את הענין של לימוד הפשט, ויצא לי כמה מחשבות שאני משתוקק לדעת האם הם נכונות.

ראשית, התבוננתי שהמילה 'פשט' יש בה ג' משמעויות: א. פשוט- היפך מורכב. ב. 'הפשטה'- היפך הלבשה. ג. דבר שהולך ומתפשט, ולא נעצר במקומו.

לאחמ"כ חשבתי להגדיר לפ"ז מה המהות של חלקי הפרד"ס שבתוך הפשט. וכך יצא לי בס"ד: הסוד שבפשט- רצון ה' הפשוט.

הרמז שבפשט- האופן שבו רצון ה' כתוב בתורה באופן של 'רמז', ובו הרבה מחלוקות, אפשרויות ואופנים. הדרש שבפשט- האדם 'דורש' להבין את ההלכה, להפשיט את הרמז מהסוד, דהיינו, להבין מה רצון ה' וההלכה למעשה. הפשט שבפשט- ההלכה למעשה, שבה אורו של ה' מתפשט לעולם העשיה.

ולפ"ז יצא לי סדר עבודה בלימוד הפשט המקביל לפרד"ס שבפשט, ולג' הבחינות הנ"ל שבמילה 'פשט'.

א. סוד-האדם מכיר בכך שכשהוא עוסק בפשט הוא עוסק לגלות את רצונו הפשוט- היפך מורכב.

ב. רמז, דרש- לאחמ"כ הוא דורש 'להפשיט' את המורכבות שברמז- להגיע לרצון ה' הפשוט'.

ג. פשט- לאחמ"כ כשמגיע להלכה למעשה משתדל לקיים ואז הוא זוכה שאורו ית' הגנוז 'יתפשט' לעולם העשיה ויתגלה כאן.

האם הדברים מדוייקים, והאם מומלץ לילך בסדר הזה עם כוונות אלו, כאשר באים לילמוד את הפשט שבתורה?

ב. האם יש עוד עצות שאוכל להשתמש בהם, בכדי יותר ללמוד פשט. [חוץ מהעבודה הכללית להתאזן עם יותר אור פנימי ויסוד העפר].

ג. עוד חשקה נפשי לדעת, היכן המיקום של הסדרה 'בילבביפדיה' בעבודה ובמחשבה, מתוך כל הפרד"ס שבפרד"ס.

תודה רבה על המעיינות שאני מגלה בתוכי, בזכות ההדרכות הישירות ודרך הלימוד שקיבלתי מהרב. ובתקווה שאהיה כלי ראוי.

תשובה:

א. כידוע דברי הגר"א, שהתורה נחלקת לפרד"ס כנודע. ובדקות נחלק רק לשנים, פשט וסוד. וכל חלק נחלק אף הוא לשנים. פשט, וסוד שבפשט, והוא דרש. וכן סוד שבסוד, ופשט שבסוד, והוא רמז.

הצורה שכתבת קרובה לכך. אולם למעשה זה לא כ"כ ראוי ללמוד בצורת מחשבה זו, כי נצרך חיבור פשוט להשכלתה של תורה, בלי יותר מדאי חשבונות.

ב. נצרך להתחבר לתפיסת ההשכלה שבתורה, ולהתענג על עצם בהירות ההשכלה. וזה מלבד חיבור עצמי שלמעלה מטעם ודעת כלל.

ג. חיבור כל הפרד"ס, אולם בהפשטה של לשון הסוד.

מושגים בספר דרך ה'

שלום וברכה!

ישנם כמה מושגים בספר דרך ה' (ח"א) שחוזרים על עצמם תדיר שנראים ברורים אך מתערבבים לאורך החלק (וכן בתחילת דעת תבונות ובמסלש נראה שבסוף הכל עניין אחד "השלמות האמיתי היא רק הדבקות בו ורק זה הוא הטוב". מאידך נראה בספר שהם חלוקים הן מצד החשבון של הרמחל וחילוקיו והן מצד השפעת חטא אדם הראשון) "טוב" "שלימות" "דבקות" "התדמות" "להיטיב".

א. מהי ההגדרה של כל מושג בפני עצמו?

ב. מה השייכות שלהם אהדדי בכלל ובתור תכלית וסוף של תהליך קנייתם על ידי האדם?

ג. איפה השינוי בין קודם החטא ואחר החטא (אצל ישראל ואצל האומות)?

תודה רבה.

תשובה:

א. טוב - היפך רע, מלשון רעוע. טוב עניינו חיבור. שלמות - בלתי חסר. דבקות, חיבור, בלתי נפרד, כלל וכלל. התדמות - לשם חיבור נצרך שהמחברים יהיו דומים. להיטיב - לגלות כח החיבור הנכון.

ב. יש שלם אחד בלבד, הוא ית"ש ואין בלתו. ורצון הטוב להיטיב, והיינו לגלות כח החיבור, ורצונו לגלות חיבור שלם, והוא דבקות, ולצורך כך נצרך הידמות, ועיי"ז יהיו ראויים לחיבור שלם, דבקות.

הסכם יששכר וזבולון

שלום וברכה.

אדם שחפץ לשבת באוהלה של תורה. מה דעת הרב על עשיית הסכם יששכר וזבולון על מנת שיהיה פרנסה לא בצורה של חיי דוחק (למי שזה חלקו ונצרך לכך וכו')?

תשובה:

לכתחילה גמור, כי אינו גדר של מכירה, ולא גדר של שותף בתורתו כפשוטו, אלא שותף ע"י שמסייע לעסק התורה, וכמו במלחמה שהיוצאים למלחמה נוטלים חלק שווה עם אלו שנשארים לשמור, כן הכא. ולכך אין כאן כל חסרון, כי אינו חלק התורה ממי שלמד, אלא שמאיר אור התורה אף בכח המסייע.

זמן השידוכים לבחור ואם אפשר להתעכב

שלום וברכה. דברי הרב הם מיים חיים לנשמה, תודה. יש עונג גדול לשמוע את הרב.

אני בחור ישיבה שב"ה יש יישוב דעת מבחינה חיצונית (פרנסה וכו') וגם פנימית וסה"כ שוקד על תלמודי כפי כוחי. יש

קצת מוכנות ורצון לקשר ואהבה עמוקה ופנימית ארוכת טווח ומאיך ישנם התמודדויות יחסית קטנות בנושא. ומצד שני אני די שמח בצורה הנוכחית (כלכלית כנל, ישן בפנימיית הישיבה ויש כל הנצרך על מנת לגדול בתורה בלא היסחי דעת. פשוט לשקוע בעולמה של תורה ועבודה רוחנית. מבחינה זאת יש טיבותא בבדידות מצד האישה, כמוכן יש קשר עם חברים שגם אותו מעמיקים אם כי אינו מענה לצורך בקשר פנימי, ייחודי וארוך טווח) מצד ההתגדלות הרוחנית. אני בן 21 בסוף החודש.

א. למעשה, לפי הנסיבות הנ"ל, האם כדאי לי להתחיל בשידוכים?
ב. באופן כללי אם אפשר להרב לתת קווים כללים לפיהם יש לקבוע אימתי להתחיל בשידוכים (ביחס ללימוד תורה בפרט, ומבחינת המוכנות בכלל).

תודה רבה!!

תשובה:

א. כל זמן ששקוע בתלמודו ואין חשש הרהור עבירה, ואינו נעשה בעל מום מחמת גילו, ניתן להמתין.
ב. נצרך לכתחילה לקנות קודם הנישואין חיבור חזק לתורה, שכח חיבור זה יוכל לעמוד אף לאחר הנישואין בתוך טרדות עוה"ז וכל חלקיו. ונצרך יציאה משקיעות עצמית, לצורך חיבור נפשי נכון עם זולתו. וכן כח נפשי לבנות חיים משותפים.

ספרים בסגנון פילוסופי קבלי

איזה ספר ידוע לרב שעוסק בסגנון פילוסופי קבלי עמוק, כמו מורה נבוכים והמהר"ל וכיוצא?

תשובה:

כגון ספר שער השמים, וספר הברית, וספר חוקר ומקובל לרמח"ל, ופירוש הר"מ בוטריל לספר יצירה, וספר מצרף לחכמה ליש"ר. וכן מפוזר בספרי הר"א אבולעפיה.

תשוקה לא מבוררת

יש לי תשוקה ללמוד תורת הנפש טיפול רגשי לכתוב ספרים בענין תורת הנפש ולעזור לאחרים אבל אני לא יודע מה באמת אני רוצה. ראיתי בספרך בעניין שטוב ללמוד את הד' יסודות אני רוצה לדעת מה זה ואיפה אפשר ללמוד את זה? תודה רבה.

תשובה:

תשוקתך תשוקה שעדיין בלתי מבוררת, וחלקה כבר להשפיע לזולתך. נצרך השקטתה ותביעת הכרת נפשך הפרטית, ולאחר שזה ייעשה באופן פנימי, נצרך התבוננות נוספת על העתיד.

פנימיות/קבלה ועניינים שונים

שאלה א-מה החילוק בין עיגול ליושר על פי התפיסה שבעיגול סופו תחילתו ותחילתו סופו וגם באור ישר וחוזר תחילתו סופו וסופו תחילתו אזי הם למעשה אותו דבר?

שאלה ב- מלכות נעשה כתר וחוזר מעלא לתתא מה קורה שמגיעים למלכות דעשייה שאין תחתיה עוד עולם העשייה שתהיה לו כתר לא יהיה גילוי מלכות כתר של אני ראשון אחרון?

שאלה ג- יחוד כתר מלכות קרוי ברמח"ל יחוד אני ראשון ואני אחרון היינו יחוד ראש וסוף וגם החכמה בזוהר משפטים קרי ראשית והמלכות תמיד סוף אז יחוד חכמה והמלכות שזה יחוד חן גם קרי אני ראשון ואני אחרון? דהיינו מה החילוק בין יחוד כתר מלכות ליחוד חכמה ומלכות?

שאלה ד-כדי שיהיה אור חוזר מהאור הישר לכאורה חייב שיהיה איזה מסך מנוגד בגדר בחינתו לאור כדי שהאור יפגע בו ויחזור מה זה המסך הזה? ואיפה הוא נמצא?

שאלה ה- הרמחל כותב בפתח טז שהאור ישר מתלהט למטה וחוזר למקורו באין סוף המקיף למטה ואז שוב עולה ומתלהט למעלה וחוזר למקורו באין סוף המקיף למעלה. כיצד זה קורה אם יש כידוע חלל פנוי בין המילוי לסיבוב של האין סוף המקיף כיצד האור חוזר "למקורו באין סוף המקיף?"

שאלה ו- כידוע לכול ב בחינות מנוגדות יש ממוצע מה ממוצע בין רצוא לשוב?

שאלה ז- מה העניין שהתינוק הוא משותף מין האם והאב יחד ובכול זאת אינו לא האם ולא האב?

שאלה ח- כתוב ליבי ראה הרבה חכמה וזה מיוחס בספרים להסתכלות שהיא בחכמה והרי בינה ליבא ליבי ראה היינו בינה לא חכמה?

שאלה ט- בעולם העליון כידוע אין ציור גשמי והכול רוחני ונבדל אז כיצד מופיעים תיאורים של בית דין עם שופטים זה אומר שיש בשמיים ממש שולחן ובין דין כמו פה, הרי אין שם ציור גשמי כלל? (וכן צואה רותחת בגיהנום ועמודי תלייה וכל כיוצא)

שאלה י- אין אדם נוקף אצבע מלמטה עד שמכריזין עליו מלמעלה. האם הפירוש הוא שממש מכריזים ואז זה קורה למטה או שהכוונה שמה שקורה במרחב הגשמי קורה קודם במרחב הרוחני ומזה השתלשל למרחב הגשמי?

שאלה יא- פנימיות וחיצוניות הם בחינת ימין ושמאל או בחינת פנים ואחור מתוך הששה קצוות וכן עליון ותחתון הם בחינת ימין ושמאל או בחינת מעלה ומטה? (ימין ושמאל פנים אחור מעלה ומטה ששה קצוות כידוע)

שאלה יב- מדוע כתוב המבדיל בין קודש לחול ולא המבדיל בין חול לקודש?

שאלה יג- הרב כתב בדע את מחשבותיך שהתמונה בינה השכלה חכמה. והרמחל (פתח ו) כתה שהתמונה היא המלכות שעל ידה הנביאים מקבלים החזיון וכן מבואר בלקומ" תורה ד שהתמונה היא מיוחסת למלכות כיצד זה מתיישב?

שאלה יד- לא הבנתי הפירוש הפשוט היכן נמצאת המחשבה בלב או במוח אם אפשר קצת להאריך

טו- נהמא דכיסופא זה כידוע עמל הנבראים שלא יתביישו לקבל השפע "בחינם" והשאלה היא אם הבורא כול יכול מדוע שלא יברא מלכתחילה שהאדם לא יתבייש מדוע הוא צריך שיהיה עמל כדי שלא יתבייש האדם?

שאלה טז- מדוע בריש בראשית התורה מתארת לכאורה כאילו חטא עץ הדעת היה דבר טוב " ותפקחנה עיני שניהם"

היה צ"ל ותסתמנה וכן " מי הגיד לך כי ערום אתה ..העץ אשר אמרתי לך בלתי אכול ממנו אכלת" זה משאיר מקום לטעות ולחשוב כאילו אדם היה ערום ולא היה מודע לכך ושאל כל מין העץ נעשה מודע לכך, וזה נותן מקום חלילה לטעות כאילו אדם היה במצב שנועד להסתיר ממנו שהוא ערום וכעת הנה רווח מזלו והוא יודע שהוא ערום (דגש על "מי הגיד לך

כי ערום אתה", זה נשמע כאילו זה היה קיים אבל מוסתר ממנו לא כמו התפיסה שלא היה בכלל ציור של גוף גשמי אלא רק נשמה זכה בלי לבוש ואז בחטא התגשם העסק ונעשה ציור גשמי)

שאלה יז- כידוע רוח היא בלב ורוח היא ו"ק והלב זה בינה ובינה זה במוחין לא בו"ק כיצד זה מתיישב

שאלה יח- מה החילוק הפשוט בין מדמה של המוח למדמה של הלב ? ואיפה נובעת התפיסה שיש שני כוחות של מדמה ולא אחד? ואיזה מהם הוא העיקר?

שאלה יט- מה החילוק הפשוט בין מחשבה לדמיון כי שהאדם מדמיון הוא חושב על אותו דמיון ושהיא חושב על איזה דבר הוא מדמה אותו בדעתו?

שאלה כ-האם העבודה היא להמשיך מידות למוחין או לעלות את המידות לדרגת מוחין(אם יש כזה דבר)? ואם העבודה היא להמשיך מידות למוחין מה נעשה במידות שקיבלו מוחין? (היינו האם הם מתעלים לדרגת מוחין)

שאלה כא- מה נקרא נקודה המלכות שכינה או החכמה שהיא יוד או היסוד או הכתר שהוא קוץ היוד שזה תחילת גילוי הנקודה?

שאלה כב- מה ידוע לרב בעניין שכל הפועל שאיתו הנביא יוצר את המציאות ? וכיצד זה מתיישב אם זה שהנביא מקבל נבואה מלמעלה ולא יוצר הנבואה בעצמו?

שאלה כג- כתוב במדרש רבה בראשית א,ט זול -"פילוסופי אחד שאל לרבן גמליאל אמר ליה צייר גדול הוא אלוקיכם רק שמצא סממנים טובים שסייעו אותו תוהו בוהו חושך רוח מים ותהומות" - לפי הפשט ניראה שפירושו שהפילוסופים שכפרו בקדמות האל סברו שהבורא לא ברא את העולם יש מאין אלא רק צייר הבריאה על ידי סממנים שכבר מצא בעולם רח"ל מדעתם. מה יש לרב לומר בפירוש מדרש זה? ומה ראו חז"ל להביא טענת המינים?

שאלה כד- האם מלאך מודע לקיום של עצמו? כי לכאורה הוא רק טוב ובטל לאין סוף בבחינת רצוא כול הזמן ואינו מציאות כשלעצמו וכול מציאות האדם כשלעצמו הוא כדבר נפרד מהבורא כביכול וזה יכול להוביל למסקנה שמתו שהאדם יתקן עצמו וישאר רק טוב הוא לא יהיה מודע לקיומו שלו עצמו כי אין לו דבר מעצמו וזה דבר קשה.

שאלה כה- האם אחרי האלף העשירי שהכול יחזור לאין סוף הנבראים לא יהיו מודעים לקיום של עצמם או שהם יהפכו להיות הבורא בעצמו שהוא כן מודע כיביכול לעצמו (אע"פ שגם זה מוליד שאלה שמודע ולא מודע הוא בסוד היחסות של שני הפכים שזה דבר שאינו אצל הבורא שני ניגודים)???

שאלה כו- מה החילוק בין רע שיש בו טוב לטוב שיש בו רע ? (אם יש כזה דבר)

שאלה כז- עבירות של יהרג ואל יעבור זה כולל שאם יענו את האנוס הוא חייב לסבול העיינוים ולא לעבור באלו העבירות ? והאם מותר לאדם בעזה מצב לאבד עצמו שלא יתעללו בו?

שאלה כח- ראיתי צילום עתיק של חוקרים במצריים שרואים נחש כרוך על עץ שהוא בציור עשר הספירות אבל קצת שונה מהציבור הרגיל, אלא יש עשרה פרחים כפי הסדר של המבנה המוכר ונמשך קו של נחש מהכתר למטה לצד החכמה ואז בקו ישר מימין לשמאל נמשך הנחש לצד הבינה וככה מימין לשמאל עד הסוף כמו "זיגוג" כזה מימין לשמאל לא שלוש קווים כמו אצלנו יש לרב מושג מה זה אומר ?? (אולי קשור ויעשו בלטיהם להטוטים היפוך מצד לצד כמו להט החרב המתהפכת)

שאלה כט- האם זרע לבטלה זה יהרג ואל יעבור?

שאלה ל- כמה נשמות על פי הסוד יש בקילוח אחד של זרע?

שאלה לא- כיצד תורת החסידות נוקטת בשיטה שלא צריך סיגופים לכפר על החטאים שמבואר בפירוש באריזל שצריך סיגופים לתקן עוון זה בפרט פגם הברית?

שאלה לב-האם יש מציאות של יציאה מהגוף ממש (שלא בזמן מוות) שרואים מה נמצא בחוץ ואז ניתן לטייל ולראות דברים שנמצאים במציאות. כי כול מי שהתעסק במדיטציה יודע שמתי שהמתרגל יוצא מחוץ לגופו הוא רואה למעשה שיקוף שלו עצמו כמו בחלום שאדם מביט מחוץ לעצמו והוא למעשה אינו רואה מה שחוצה לו אלא רואה השתקפות שלו עצמו היינו שפוגש כוחות וחזיונות שהם למעשה אנרגיות הקשורות בנפשו (כמבואר הארוכה בספר של המאסטר הפרח הזהב) ואינם מחוצה לו אלא כול הישיות שפוגש המתרגל הם מתייחסות לאישיות שלו ומייצגות חלק ממנה.

שאלה לג- מה החילוק הפשוט בין "מלמד ידי לקרב", "ואצבעותי למלחמה", למה קרב אצל ידיים ולמה מלחמה אצל אצבעות?

תודה רבה על התשובות

תשובה:

א. עיגול, תנועה שווה של מעגליות. יושר, חוזר להתחלה בתנועה הפוכה, אור חוזר.

ב. בסוד אור חוזר נעשה מלכות כתר.

ג. יחוד כתר ומלכות, יחוד בבחינת תכלית הידיעה שלא נדע. יחוד חכמה ומלכות, יחוד חכמה עלאה עם חכמה תתאה.

ד. כח העביות, כח שאינו מקבל אור אלא דוחהו. סוגיית "מסך" היא יסוד גדול בתורת בעל הסולם. ועיין בספרו אבן ספיר, ערך מסך.

ה. הקו מחבר בין א"ס שמחוץ לחלל, ל"ס שתוך החלל.

ו. כללות ההפכים. כי שורש תנועת רצוא ושוב כמראה הבזק מפני שבשורש הם אחד.

ז. כי יש שותף שלישי - שכונה, וכן כל הרכבת שנים יוצר כח שלישי.

ח. בינה - מח שמאל. ויסוד דבינה בוקע לחזה ושם נעשה הלב, כמ"ש בעץ חיים. ולכך הלב יש בו בינה, היינו התפשטות הבינה, יסוד דבינה, ולא שורש מקום הבינה.

נצרך ידיעה סודרה ושורשית במבנה המבואר בעץ חיים. לשם כך יש ללמוד עץ חיים באופן סדור מתחילתו לסופו ולקבל "תמונה שלמה".

ט. כל דבר שקיים למטה קיים למעלה, והוא שורשו, ושם קיים השורש הרוחני של הדבר.

י. זה קורה למעלה, וסוף עולם עליון הוא "הפה", ושם יש הכרזה, יורד מראש לגוף. וזה נקרא מכריזין מלמעלה, היינו במדרגת ראש קודם רדתו לגוף.

יא. בסוד אורך הם פנים ואחור, בסוד עובי ימין ושמאל. עליון ותחתון, נצח והוד, ושורש נצח ימין, ושורש הוד שמאל.

יב. כי דרישת ההבדלה ע"י הקדש ולא ע"י החול. וזהו במוצש"ק שעתה קודש. ובע"ש הוא להיפך, עיין מרכבת המשנה (שבת, פ"ה, הלכה כ-כא).

יג. תמונה פנימית בינה - תבונה. תמונות הנראית לעין במלכות.

יד. נחלקו בכך דוד ושלמה. עיין ילק"ש ריש משלי. שורש המחשבה בראש, והתפשטותה בלב, כנ"ל אות ח'.

טו. אינו שאלה כלל וכלל. זהו רצונו ועומק מחשבתו שטוב שיהא נהמא דכיסופא. זה לא דיעבד, זהו לכתחילה שכך יהא, ושיסולק ע"י עמל.

טז. עיין רמב"ם ריש מורה נבוכים, פרק ב', שהקשה שאלה זו ויישבה.

יז. כנ"ל אות ח', לב - בינה, היינו התפשטות הבינה, יסוד דבינה, אולם עיקר שורש מקום הבינה במח. ובלב נגלה אור הבינה בתוך הרוח.

יח. מדמה דמח, דימוי מילתא למילתא, שכלי. מדמה דלב, כח ציור של דמיון.

יט. דמיון בדבר שלא ראה, או שכח, או אינו קיים כלל. זולת כך זהו כח ציור שכלי.

כ. ב' הצדדים בסוד אבא אמא להעלות המידות למוחין, בסוד ישסו"ת, להרחיב המידות ולהגדילם מו"ק, ולהוסיף להם ג"ר. כל אלו דברים פשוטים בעץ חיים.

כא. כולם, כל אחד בחינה אחרת של נקודה.

כב. נא לבקש לקבל תשובה ערוכה בענין השכל הפועל שנכתבה בשבוע שעבר.

כג. תופסים יש מיש, יצירה ולא בריאה. וכל טעות יש בה צד אמת, וזהו מדרגת עולם היצירה, ולא זכו להשכיל מדרגת עולם הבריאה, יש מאין.

כד. כן. תפיסתך בביטול לא"ס אינה נכונה, ביטול היינו שמודע שקיים ובטל, ולא העדר מודעות.

כה. כנ"ל, הכלל נכלל בא"ס, ויש מודעות של קיום כנכלל, כי ע"ס גנוזים וכמוסים בא"ס, באור א"ס, וזהו מודעות של קיום כגנוז וכמוס.

כו. טוב יש בו שורש לרע. רע יש בו ניצוצות של טוב שמחיהו.

כז. עיין כתובות (לג, ע"ב) - דאמר רב, אלמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה, פלחו לצלמא. ועיין רש"י ותוס' שם, ותוס' ע"ז (ג, ע"א, ד"ה שלא), ועוד ראשונים על אתר, שחייב למסור נפשו ולא לעבור. ועיין תוס' בגיטין (נז, ע"ב) באיזה אופן מותר להרוג עצמו.

כח. נחש עקלתון, היפך נחש ברוח. עיין ב"ב, עד, ע"ב.

כט. לא.

ל. בכל טיפה נשמה.

לא. כי מאיר אור של משיח שמזכך, וע"ז אמרו מקצת מן האור דוחה הרבה מן החושך. וייסד הבעש"ט שהאוחז במקצת אוחז בכולו.

לב. כן, אולם לעולם כל נברא רואה לפי שורשו וחלקו.

לג. כתיב (שמואל, כב, לה) המלמד ידי למלחמה. ועיין מלבי"ם (תהלים, קמו, א) וז"ל, הקרוב הוא מה שמתאבקים מקרוב וזאת עושים בכח היד, והמלחמה הוא מרחוק וזאת צריך אימון האצבעות לשלוח חציו למטרה.

עצה למחשבות טורדות ובלבול הדעת

לכבוד הרב שליט"א.

מה העצה למחשבות והרגשים הבאים תוך האדם בלי סוף וקשה להיפרד מהן, לדוגמא באמצע לימוד הפסיק מלמודו ומחשבתו כאילו תובעת לו בפה מלא.. האיק אפשר להיפטר מהם? וכ"כ פעמים במצב של ישוב הדעת [כערכי] הן מפריעין מאוד וא"א להיפרד מהם.

השתדלתי שלא ליתן להם מקום ולא שימת לב, וכמו שביאור הרב בדע את מחשבתך, האם יש עצה להמשיך הלאה בישוב הדעת ע"ד הזה עד שתיפול כל החומות ואני אלך לשלום, או יש מהלך אחרת?

כיצד זה מתאים עם יסוד הרב שביאר שם ב'דע את מחשבתך' ליתן מקום למחשבות, וכאן לעשות ההיפך. יוריני המורה ושכרך כפול מן שמים.

תשובה:

בכל פעם שיש בלבול נצרך לקחת פסוק או מחשבה פנימית ולחזור עליה בשקט פנימי מתוך חיבור, ועי"ז להסיח דעת מן הבלבול.

יש אדם שיכול לתת דרור למחשבות, ויש שלא, זה תלוי במצבו הנפשי של האדם. נצרך בדיקה פרטית אצל כל אחד מה מצבו, וכיצד לנהוג.

לימוד תורה ובירור הנפש

באחד השיעורים בספר חובות הלבבות נאמר שקימות שתי דרכים בעבודה האחת שעיקרה היא בירור הנפש והעיון ההלכתי משמש יותר למצבים מעשים שהאדם נתקל בהם, בעוד שהדרך השנייה שהיא למעשה הדרך שאנו נוהגים בה כיום שהיא עיון ועמל התורה בעצם ולא רק לבירור במצבים מעשים. האם יש יחידים שנוהגים כדרך הראשונה גם היום? האם זה דבר אפשרי לפחות לתקופה מסוימת? השאלה שלי נובעת מתוך כך שהיום ברוך השם אני שקוע עמוק בלימוד תורה אבל הרבה מהזמן היצר מטריד אותי בל מיני כוחות לא מבוררים ולא מתוקנים כמו כן הנפש שלי משתוקקת להכרת פנימית אמיתית של העיון בתורה וקשה לי מאד ללמוד בצורה חיצונית ואני ממש מרגיש איך המידות הרעות שוללות ממני את ההשגה הזאת, או שעלי לעמול בתורה ומתוך שלא לשמה וכו', והעמל עצמו וכח התורה הקדושה יזכנו אותי?

תשובה:

עליך לעמול לברר את נפשך בצורה מדויקת, אולם עיקר היום רובו ככולו יש לעסוק בתורה, זולת כך זהו דרך מסוכנת מאוד שרבים נפלו בה. אין לך לחשוב שהענין יתוקן ממילא, אלא נצרך בירור הנפש באופן היסודי, אולם לא להפוך זאת לעיקר היום אלא זמן מועט ביום בלבד.

מידות וכח מדמה

באחת ההרצאות הרב אמר ששורש כל המידות הרעות הוא בכח המדמה שהמדמה מעורר את המידה בנפש. בהרצאה אחרת נאמר שהמחשבה משועבדת כמעט לחלוטין למידות, ממה שהבנתי הכוונה שהמידות מפילות את המחשבה למדמה דקילקול. לכאורה יש כאן סתירה, האם הרב יכול לבאר את הדברים?

תשובה:

"שורש" המידות במדמה, וע"י התעוררות "המדמה" מעורר את "המידה" בפועל, ועי"ז מפיל את "המחשבה" למדמה.

סדרת 'דע את' וארבעת היסודות

מה בעצם ההבדל בין דרכי העבודה השונות שהרב מציע בסדרות של "דע את..." לבין דרכי העבודה בארבעת היסודות? האם לא כל עבודה פנימית בשורשה מתבססת על היסודות?

תשובה:

סדרת "דע את" מבארת את הכוחות באופן כללי, אולם לא נכנסת באופן פרטני לברר כיצד לברר כל נפש ונפש באופן פרטי.

הדרכה לבחור שמתקשה בלימוד התורה

לכבוד מוריני הרב שליט"א.

אני בחור בן יט שנים, ויש לי בעיה גדולה בענין לימוד התורה. והוא, שזה כמה שנים שיש לי שאיפות גדולות מאד מאד בידיעת התורה, שלא שייכים כלל להגיע עליהם לפי כשרונותי, ובשבילם הפסקתי ללמוד בחברותא וליכנס לשיעורים, ולמדתי לבד כל היום, רק בקרוב הבנתי שזה נגרם מהשאיפות שלי, אבל קשה לי מאד להפסיק כל הדמיונות של ידיעת כל התורה כולה שחשקתי לכמה שנים ברצון חזק מאד מאד, אע"פ שאני יודע ודאי שהם גרמו לי להפסיק. כלל הענין של חובת ידיעת התורה לא ברור לי כלל וכלל, שכשאני חושב עליו, אין אני יכול ללמוד במנוחת הנפש, שאני דואג שאני לא מספיק מה שאני חייב לדעת, ואף שאני יודע שאיני חייב לדעת יותר ממה שאני יכול לדעת, אין לי שום מושג כמה אני יכול לדעת. איך אני יכול לדעת מה ה' דורש מאתי בידיעת התורה, כי אולי אני יכול, וממילא חייב, לדעת כל הש"ס בע"פ, ולכן מוטל עלי לא להרבות בעיון במפרשים, אלא בגפ"ת?

אם הרב יכול להבהיר לי הדברים, תהיה לי שמחה עצומה, כי איני יכול להמשיך כזה הרבה יותר. תודה רבה מאד מאד.

תשובה:

צורת לימוד תורה שיהא ביישוב דעת, בבחינת וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול - עולה של תורה. ולכך שיעור החיוב לעסוק בה מתוך יישוב דעת ומתוך עמל הגוף והתמסרות. וכל שמבולבל ועי"ז אין לו יישוב הדעת, לעת עתה אין לו חיוב בכך.

נצרך ללמוד להכיר כוחות נפשך ועי"ז לעסוק בחלק השייך לך, ובשיעור הראוי. עסק התורה צריך שיהא בבחינת ותן חלקנו בתורתך, חלקנו, חלק של כל אחד, ולא מתוך מבט לדעת את הכל.

וכאשר יופנם דבר זה בשכלך ובלבך, אזי תרגיש בס"ד מנוחת הנפש, ותעסוק בתורה בעמל ויגיעה מתוך התמסרות להשגת חלקך בתורה.

כדאי לפנות לבר דעת ת"ח, שיעזור לך באופן אישי.

חששות בשידוכים וקביעת תאריך החתונה

השבוע קבלנו בשמחה את תשובת הרב שהאיר לנו בבהירות את תמצית הבירור הנצרך בשידוכים, ואנו בטוחים כי תהיה לזה תועלת לכלל, באשר הדברים מתפרסמים ברבים. ומענין לענין, עלו שאלות נוספות:

א. אם הוברר שיש התאמה גם ברמה הרוחנית, אך המדוברת מחזיקה ברשותה מחשב עם אינטרנט מסונן (נטפרי) לצורך לימודיה ועבודתה, האם יש לחשוש מזה?

ב. לאידך גיסא בבחור, שהוברר שהוא טוב לב ויר"ש, אך הוא מעשן, האם יש בזה פגם שצריך לחשוש לו?

ג. על מועד החתונה, האם יש להקפיד על המובא בשו"ע שנהגו לישא בתחילת חודש דוקא, או שבזמנינו שאנו רואים שהמנהג הוא לישא בכל החודש כולו, ואין לך יום שאין בו שמחת נישואין ב"ה, א"כ דשו בה רבים ואין להקפיד ע"ז כלל, וכמו שמובא בשם הגר"א שלא חשש, באמרו בידך עיתותי, וכל העיתים שוים לטובה? תודה רבה לכת"ר שמקדיש מזמנו להשיב על שאלותינו, להורות לנו דרך ברורה, ימים על ימי מלך תוסיף, ושכמ"ה.

תשובה:

א. יש לבדוק היטב היטב, סיבת ההחזקה, איזה אתרים פתוחים, רמת השימוש, וכן אם יש שימוש מלבד לצורך עבודה, וכן אם יש מודעות לגודל הסכנה.

וכן אם נמצא במקום עבודתה או בבית.

ב. אם אין חששות נוספים, גם זה אינו חשש.

ג. מי שאין לו מסורת להקפיד על כך, אין צורך להקפיד.

יחס לחלומות

חלמתי חלום מזעזע. בחלום ראיתי זאב שהיה יושב על פרשת דרכים ברחוב, והיה לי פחד מהזאב. אחרי כן ראיתי דוב שהלך אל הזאב וחישבתי שהדוב בא להרוג הזאב, אבל הדוב רק נשא הזאב על כתיפיו ושבר את חיק הזאב ואז הלך הדוב לבית והניח הזאב חוץ מהבית. היה לי הרגש של חוסר אימון בהדוב כיון שחישבתי שהדוב בא להרוג הזאב ולא הרג אותו רק הניח את הזאב בהרחוב. מה היא המשמעות של החלום הזה?

תשובה:

לא כדאי להיכנס לכך, כי לצורך בירור החלומות נצרך קודם לברר את כח המדמה, וזולת כך כמעט כל החלומות עיקרם מעשני המאכלים שעולים ומצורף מדמה בלתי מזוכך.

חיבור עשיו וישמעאל באמריקא ועליה לא"י

א) באמריקא תפסו מאות שבויי מלחמה ממדינת אפגניסטן ושמו אותם כאן בנוי ג'רסי, כהילוך עשרים דקות מליקווד. ואומרים שבין השבויים האלה יש שהיו מהכתות של מחבלים הנקראים ה"טלי-באן" שלחמו על אמריקא וכלו את השני בנינים התאומיים באלול שנת תש"ס. והממשלה כאן אומרים שהשבויים האלו נמצאים במצב של שביון רק לזמן אבל בתקופה הקרובה הממשלה יפדו את השבויים לעשותם לבני אמריקא. שמתו לב שיש כאן תערובות של ישמעאלים (ולא סתם ישמעאלים אלא מחבלים!) שנתקבלו כאן ע"י ידי אמריקא, ושאפשר שזהו הזוג בין עשו לישמעאל שמדובר על מצב האחרית הימים שבו ישתתפו אדום וישמעאל על ישראל. האם המחשבה זו נכון והאם יש משמעות פנימית בדבר הזה?

ב) האם לאור המצב בזה יש להתעורר לעזוב אמריקא ולעקור הדירה לארץ ישראל?

ג) ודרך אגב בענין הזה לעקור דירה לא"י כבר הרבה זמן שיש לי רצון גמור לעזוב הכל כאן ולבוא לגור בא"י וגם האשה מתחלת לחשוב על זה מחמת שראתה את דברי הדברי יואל זצ"ל שרק אלו שהם בא"י בשעת ביאת משיח הם יזכו לעשירות רוחניות ושבני חו"ל שמה יזכו רק לעשירות גשמיות, ומחמת כן היה התעוררה שהרצון ה' הוא לעזוב אמריקא ולדור בא"י, ואנו יכולים למכור הדירה שלנו כאן ולקנות דירה בא"י, אמנם יש קושי גדול לנו מחמת שאנו דרים אצל חמי וחמותי והם אוהבים לראות הילדים שלנו וגם אשתי מאד מאד קשורה בכל משפחתה כאן, ואני מרגיש שאין לי את הלב ליקח הנחת הזו מהם ולעקור כל המשפחה לא"י, וגם אשתי חוששת שהילדים שלנו לא יסתדרו שמה בחדרים וכדו' ושהם לא יבינו את לשון הקודש.... וא"כ השאלה הוא שאינני יודע מהו הרצון ה' ממני, מצד א' אני חש מאד שהרצון ה' הוא לעזוב הכל כאן ולבוא לגור בארץ הקודש ואם לא עכשיו אימתי ואפשר שאם אנו ממתנינים עוד אז ח"ו יהיה מאוחר יותר מדאי, ויש לנו לגור בא"י מחמת שזהו רצון ה' ואין דבר רע יוצא מעשיית רצון ה'. ממש אינני יודע מהו הרצון ה' ממני וכבר התפללתי הרבה על זה להרבש"ע אבל לא זכיתי עדיין לקבל בהירות מה לעשות ומה ה' רוצה ממני, ואם אפשר להרב שליט"א להדריך אותי. בתודה רבה ועמוקה להרב על כל הזמן והכוחות הנפש שהרב נותן לי על שו"ת הללו.

תשובה:

א. כן, זהו כח האחרית של חיבור עשו וישמעאל, והוא שורש מלחמת גוג ומגוג, שנלחמים "בתוך עצמם", וזולת כך נלחמים בישראל.

ב. זה עוד סיבה נוספת.

ג. תבכה לקב"ה עד שהיא תפנה ותבקש לעבור.

שאלות בדרכי עבודה וחסידות

שלו' למו"ר הרב שליט"א. שש שאלות בדרכי עבודה.

(א) מה החילוק בין דרך הבעש"ט שהיה דרך של דביקות חושי בהקב"ה והדרך ר' חצקל לעוונשטין של של אמונה חושית?

(ב) במה שונה הדרך של בריסק שהוא "שעבוד מוחלט לרצון ה'" כלשון הרב משאר דרכים בעבודת ה' שכולם ג"כ היה שעבוד מוחלט לרצון ה' לכאורה? וכי יש רק בריסק שמשעבדים עצמם לרצון ה'?

(ג) האם יש מקור שהאדם יכול להיות ושהוא צריך להיות כולל מהרבה דרכים מעבודת ה' ולא להיות תולדה מדרך אחד שקיבל.

(ד) כשיש ת"ח מופלגים שמבטלים חסידות בכל מכל וכל, האם יש לראות את זה כקטנות או שהם מחזיקים במסורת הגר"א לא לקבל החסידים וזהו דרכם בעבודת ה'.

(ה) ואם הדבר הזה נובע מקטנות האם יש דרך לפתוח את לבבם לא להיות כ"כ מצומצם בנפשם, או שיש להמנע מזה מחמת שבדרך כלל בני"א כאלה אינם פתוחים ואינם רוצים לשנות את דרכם כלל וכלל.

(ו) מה החידוש של רח"ו בשערי קדושה שהאדם אינו גופו אלא נשמתו, וכי בדורו של רח"ו היה צריך לחדש את זה שהאדם עצמו אינו הגוף אלא נשמתו, הלא דבר פשוט הוא. וא"ת משום ששכיח לבני"א לזהות את עצמם כגוף ולא כנשמה, לכאורה זהו בעיא של דורות האחרונים שבדרך כלל בני"א מאד מחוברים אל גופם אבל בדורו של רח"ו לכאורה תפיסה נמוכה כזו לא היה קיימת אז.

תשובה:

א. דרך ר' חצקל, להתבונן התבוננות חושית ביציאת מצרים ע"י השכל וכח הציור, וכן התבוננות בגיהנם באופן חושי ע"י ציור. משא"כ דרך הבעש"ט לעבוד מתוך הנשמה עצמה, ופחות עם ציור של השכל האנושי.

ב. זהו שעבוד מוחלט לרצון ה' המולבש "בגדרי הדין", ולא לרצון מופשט.

ג. זהו בחינת דן שמאסף לכל המחנות, וכן יהודה, שהוא שורש לכולם.

ד. יש כך ויש כך.

ה. על דרך כלל יש להימנע.

ו. גם בדור מהרח"ו היו טעויות לרוב. וכן כתב זאת לכלל הדורות שאחריו.

איך קובעים מיהו צדיק

שלום כבוד הרב, ידוע שיש המון צדיקים קדושים עליונים שה' יאריך ימיהם בטוב ושנותיהם בנעימים. רציתי לדעת איך על פי התורה קובעים מי הוא צדיק? יש לזה הגדרות מסויימות? אסביר את שאלתי - כולם יודעים שמרן שר התורה ר' חיים קנייבסקי שליט"א הוא קודש קודשים, הבבא סאלי זצוק"ל וכו' וכו' אבל מה המקור בתורה שאנו נסמכים עליו כדי לדעת? יש הגדרה בתורה על השגות מסויימות שאם אדם הגיע אליהם הוא מורם מעם? מה המקור? תודה רבה לכם כבוד הרב!!!!

תשובה:

יש מדרגות רבות, וסוגים רבים של צדיקים. אולם ככלל זהו אדם שדבוק בקב"ה ובאורייתא, ומחובר לשורש נשמתו. והיינו ע"י שזיכך חומריותו, מעשיו, ומידותיו.

מניעת הריון ושימוש באפידורל

שלום כבוד הרב,

א. אני מניקה את בני כשנה וחודשיים ואני רוצה להמשיך עד לגיל שנתיים. האם מותר למנוע הריון לצורך זה?
ב. שאלה כללית - בתוך שנתיים ללידה, האם מותר למנוע הריון? (כי לפי התורה הקדושה, לוקח לגוף להחלים מהלידה האחרונה תוך שנתיים ללידה)
ג. מה דעת הרב לגבי לקיחת אפידורל בלידה - אני יודעת שוודאי מותר, השאלה היא האם עדיף שלא? (עפ"י הנפש והגוף והרוחניות) אני תמיד מעדיפה ללכת על פי הטבע שה' ברא בעולם ולא לעקוף) כי שמעתי מרב אחד שאשה שמנסה להקל על עצמה בלידה ע"י אפידורל וכביכול מונעת את הייסורים האלה שמדרך הטבע ה' כך ברא שכואב, אז ממילא הייסורים האלה יגיעו אליה ממקום אחר כי מייסורים אי אפשר לברוח. רציתי לדעת האם זה נכון? מה דעת הרב? עדיף שכן/שלא?

תודה!!!

תשובה:

א. אין איסור הלכתי על האשה ועל האיש כאשר קיים פרו ורבו. אולם הדרך הנכונה באופן כללי, לילך בתום עם הקב"ה, ואם רצונו ית"ש שיהא הנקה כ"ד חודש, לא יתן ה' הריון בזמן זה. ואין צורך להתערב לשם כך באופן מעשי בידיים.
ב. כנ"ל אות א'. ותלוי כל מקרה לגופו לפי כוחותיה.
ג. שתי הגישות נכונות!

שאלות בקבלה

שלום כבוד הרב, המשך לשאלה.

א. הרב אומר שמרעך יכול להשתלשל רע לעומת אחד אז זה בעצם רק עניין של קרבה יותר לרע כי גם מהאחד בסוף הגיע ריבוי וכן רע נכון? פשוט חיבור לאחד מרחיק אותי יותר מהשתלשלות לרע.
ב. אם הרב אומר שהתחנן הוא כנגד הרע באצילות ולכן יש בו יחס לרע אז למה אי אפשר להסתכל ככה על כל התפילה לדוג' בק"ש או באשרי, הרי אם על הרע בתחנן אני מסתכל ממבט של רעך כל שכן על תשבחות לה' וק"ש אז למה דווקא התחנן שייך לאצילות ולא שאר חלקי התפילה שנראים פחות נפרדים.
ג. שאלתי את הרב למה הוא אומר שהדעת מחברת אותי לתענוג ואז משתנה הרצון הרי הדעת צריכה לחבר אותי לעליון ומהחיבור עצמו נולד התענוג אבל לא שהדעת מחברת לתענוג בעצמו, הרב ענה לי שע"י תנועה בין מדרגות העליון מאיר לתחתון ואז משתנה רצון התחתון אבל עדיין לא כל ברור לי מה התשובה של הרב לשאלה שלי, הרי שאלתי שהדעת מחברת אותי לדבר ומשם נולד תענוג עליון שמשפיע לתחתון (כמו שהרב אומר שהמדרגה עליונה משפיעה לתחתונה) אבל הדעת (לפי הבנתי) לא מחברת לתענוג בעצמו, אם שגיתי בהנחותי אשמח לתיקון והסבר מהרב
ד. הרב כתב לי שהכח המדבק אותי להויה/רצון הוא אמונה או עונג, האם הכוונה שהדעת משתמשת באמונה או תענוג בשביל לגעת ברצון או בהויה?

ה. שהרב אומר חיבור חושי למושגי הקבלה מה הכוונה, הרי הכל בסוף זה מהלכי עבודה והכל זה בתוך הנפש אז מה היחס בין מושגי הקבלה לכוחות בנפש שאדם מכיר בתוך עצמו ממיפוי מושגי הקבלה לכוחות, מה יותר גבוה ממה? הרי להבנתי אור א"ס, אצילות, ב"ע, השתלשלות וכו' אלו גילויים בנפש ככוחות פעם אני רואה את ה' בגילוי בגבול שזה אצילות ופעם בחיבור נפרדים בבי"ע וכו' כלומר בסוף הכל זה כוחות/הכרות בנפש, אז מה זה אומר בעצם חיבור חושי

למושגי הקבלה בלי יחס של כוחות נפש?

- ו. מה ההבדל בגילוי בין אצילות לא"ק בשניהם הרי מגלים את הא"ס בגבול (קו בתוך א"ק או איהו בתוך גרמוהי) אני מבין שבא"ק זה בצורת אדם אבל אני מניח שיש גם הבדל בעומק הגילוי ולא רק שפה הא"ס מתגלה בצורת אדם ופה באצילות, מה יש בגילוי א"ק שבעצם הוא גילוי יותר מאוחד מאצילות?
 - ז. שמעתי מהרב שהתפילה היא להיות ה' או לא"ס, למה התפילה לא"ס זה לא כמו תפילה לספירות שדוחים אותה, הרי א"ס הוא רק גילוי השלם ולא הוא בעצמו וכל עניין התפילה הוא להקשר בו ולא באמצעי ולכן אנו שוללים התקשרות בספירות, אז למה מותרת תפילה שהיא לא לחיבור עם הבורא אלא רק עם גילוי ומה זה שונה מתפילה לספירות?
 - ח. מה החילוק בין פנימות א"ק לבין הקו? מה המהות של פנימיות א"ק? ומה זה אומר שהרב אומר להדבק בפנימיות א"ק?
 - ט. הרב נתן לי ממש בהירות שהסביר לי את המהות של העולמות, הרב יכול להסביר לי גם מה המהות של העולמות של מהר"י סרוג, עולם המלבוש; טהירו עליאה/אוויר קדמון; אדם קדמאה סתימאה?
 - י. אם כל עולם אני מכיר את היותו לפי מהותו אז היות הבורא שאיננו יודעים מהותו איך נוכל להגיע להכרה בה? אם ע"י שלילה זה עצמות אם ע"י הגדרה זה גבול, הבנתי היא שהיות הבורא היא הויה שהמראה מתראה ממנה ולא מראה אותה אבל זה נראה לי גם סוג של גדר.
 - יא. במצוות שאני אוחד באתרוג אני מכיר שהאתרוג ממש הוא רצון ה' בעוד בתפיסת הויה האתרוג רק מגלה את ההויה אבל הוא לא ההויה בעצמה אז כביכול בתפיסת הויה אני נוגע רק בגילויים ולא נוגע בעצם הדבר בעוד בתפיסת רצון אני נוגע בעצם הדבר? יוצא שיש יחס שתפיסת הויה היא יותר רחוקה מתפיסת רצון (מצד הגילויים), האם הבנתי נכון? אם לא אשמח לחידוד והסבר.
- תודה רבה!

תשובה:

- א. כן, כי שורש הכל מאור א"ס, שבו גנוז וכמוס י"ס, שהם שורשי כל הנבראים ללא יוצא מן הכלל.
- ב. כי בנפילת אפים יש מסירות נפש, שמאיר באצילות.
- ג. כמו שלתתא, ו"האדם ידע", יש בו תענוג. כן לעילא, הדעת נוגעת בעונג, וזהו העונג שיש בהשגת החכמה, שע"י הדעת נקשר בענג.
- ד. דעת, כח התקשרות, דעת המחברת. ויש דעת באמונה, התקשרות של האמונה. ויש דעת בענג, התקשרות בענג.
- ה. "רואה", זהו "חוש", חוש הראיה. ושורשו במוחין, והשורש היותר עליון הויה הדבר. ויש חיבור ע"י ראייה, ויש חיבור ע"י מוחין, ויש חיבור להויה עצמה.
- ו. אצילות מלשון אצל - המשיך, וכן מלשון יושב בצלו. ולכך אינו חלק ממש מן הדבר, אלא רק המשכה או הימצאות בצל הדבר. משא"כ בא"ק זהו חיבור עצמי עם הדבר, אחד עם הדבר. והקו אינו רק המשכה אלא חיבור, קו המקשר, חוט המקשר. וכן מדין "ניצוק" שמחבר.
- ז. א"ס - גילוי של היותו. ועצם כך שאני יודע מקיום היותו האמתית, זהו גופא גילוי, וגילוי זה נקרא א"ס. וזהו בחינת פנים בפנים, שאזי פונה לזולתי ביחס שפונה אלי, שמתגלה אלי.

ח. קו - תקוה מתתא לעילא, והוא חוט המחבר בין הא"ס לנברא. לעומת כך, א"ק גילוי אחד של נברא, שנעשה גילוי לאחד של בורא, בבחינת מ"ש מה אני יחיד בעליונים אף הוא יחיד בתחתונים, כי אחד תחתון נגלה בו אחד עליון, בחינת יחידה שהיא כלי ליחיד. א"ק - יחידה, כנודע.

ט. א"ק סתימאה, בלתי נחלק לאיברים, כמנורה בתחילה שמקשר זהב לפני שנעשית ז' קנים. טהירו, בחינת טהור שנטהר מטומאתו, והיינו שולל כל חסרון. עולם המלבוש, כלובש מלבוש שמהמלבוש בטל למולבש ונעשה אחד עם המולבש.

י. בזה חלוק גילוי הוית אמיתתו מגילוי כל שאר המדרגות. את אמיתת הויתו האדם מכיר מעצם הוית עצמו, שהוא כח להכיר הויה!!!

יא. אצל הרצון עצמו הנתפס בחיצוניות כהויה עצמית, בעומק אינו אלא גילוי ביחס להויה המוחלטת. ובעומק, נכונים דבריק, והוא בחינת נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, שיש צד גילוי בתחתון יותר מן העליון.

טיפול בטרואמה

אחת הדרכים שהרב אומר שניתן לרפא מטרואמה היא על ידי העלאת זיכרונות ישנים אך הפעם באמצעות אמונה, האם יש מקור לתורה לגידול עבר כואב של אנשים כדרך לרפא, כמו גישה להתמודדות עם NOW שזה באמת כל מה שיש, אבל דרך אמונה, וכתוצאה מכך שיש לך תובנות על העבר? ובדרך זו אדם יכול להימנע מקושי הריפוי באמצעות חשיבה על זיכרונות כואבים.

תשובה:

כן. התמקדות חזקה ביותר באמונה. וכן ריבוי אור בצורה נכונה, בבחינת מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, באופן זה יוחלש הרבה הקושי עם זכרונות כואבים. אולם אי אפשר לצאת מכלל הכאב לגמרי.

כח הדמיון

רציתי לשאול את הרב בעניין כח הדמיון.
קראתי את הספר דע את דמיוןך, בסופו כותב הרב שלמעשה הכח היחיד הקיים
בנפש, הינו כח הדמיון.
קראתי גם את דע את נפשך, שם מופיעים 13 כוחות בנפש (לפחות).
לא הצלחתי ליישב את הדברים, אודה לרב אם אוכל להבין איך הדברים משתלבים.
בכבוד רב,

תשובה:

ביחס למציאות המוחלטת, כל הויתנו אינה אלא דמיון בערכה. וזו מדרגה גבוה מאוד ואינה שייכת לרוב בני האדם כלל וכלל. אולם ביחס למדרגת הנבראים עצמם הם הויה גמורה, ויש בהם את כל הכוחות.
בלשון אחרת, אף הדמיון מורכב מחלקים רבים, וכל הכוחות הם חלקי הדמיון.

שאלות בפרשת נח

ב"ה

שלום לכבוד מורנו ורבנו הרב בלבבי שליט"א

האמת ששאלתי את השאלה הזאת בעל פה את הרב לפני כמה שנים, אבל אני לא כ"כ זוכר את התשובה, אני זוכר במעורפל. אז אני מנצל את המקום הזה, בפרט שפה זה כתוב ונשמר.

בראשית ח' פסוק ט':

ולא-מצאה היונה מנוח לכף-רגלה, ותשב אליו אל-התבה-כי-מים, על-פני כל-הארץ; וישלח ידו ויקחה, ויבא אתה אליו אל-התבה

(א) כתוב "ותשב אליו", אנחנו יודעים שזה לתיבה, אבל התורה בכל זאת כותבת "ותשב אליו אל-התבה" למה להוסיף "אל-התבה"?

(ב) התורה לפעמים מדלגת על מאות שנים, עשרות שנים. מה ראתה התורה פה לפרט את תנועת היד של נח? זה משהו שלוקח חצי שניה, שהוא שלח את היד, תפס את היונה, הביא אותה אליו.

(ג) עוד התורה מוסיפה את המילים "ויבא אתה אליו אל-התבה", אנחנו יודעים איפה היה נח... למה שוב להוסיף "אל-התבה"? הרי כבר קודם נכתב שהיא שבה אליו אל התיבה.

תודה רבה,

ה' יברך את כבודו בכל הברכות שכתובות בתורה!!

תשובה:

א. עיין רד"ק שם (פסוק ז) ואמר אל התבה שנחה על גבי התיבה. וכן בהעמק דבר (פסוק ט). אולם בעומק זהו יחוד ציפור עם התיבה, ודו"ק.

ב. עיין ר' יוסף בכור שור על אתר, והובא במושב זקנים, שבדק שמא הביאה עמה דבר שעיי"ז ידע אם קלו המים. ועיין אור החיים שלקחה למקום המיוחד לשמירתה. ועיין העמק דבר, שעשה כן להחימה עד שתנוח מעייפותה. ועיין שפתי צדיק (ויחי). אולם בעומק יותר עיין זוה"ק (תיקוני זהר חדש, תקונא קדמאה) שזה קאי על השכינה שהקב"ה כביכול לוקחה בידו. ועיין אמרי נעם (ערב יו"כ) וז"ל, וישלח ידו - שהקב"ה פושט יד לקבלם. ומעין כך באגרא דכלה (נח). ועיין ספר הגימטריות לר' יהודה החסיד, וישלח ידו ויקחה - רמז יוסף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו (ישעיה, יא, יא).

ג. כנ"ל.

הדרנה בלימוד הקבלה

שלום כבוד הרב,

לפי הרב צריך ללמוד אוצרות חיים פתחי שערים ועץ חיים,

א. אם אני שומע את שיעורי הרב של עץ חיים למתחילים אני צריך לשלב בלימוד גם את כרם שלמה (כי על פניו הרב נותן מהלך פשוט בהבנה של עץ החיים) או שזה לא הכרחי ואפשר כבר תוך כדי השיעורים או אחרי ללמוד עץ חיים בעיון

עם גדולי המפרשים? בכללי אם הרב יוכל לפרט מה המהות של דרכו בפירוש עץ החיים ומה השיקולים בלשלב אותו בלימוד כי תמיד אפשר ללמוד עוד מפרשים כמו בית לחם יהודה וכו'?

ב. מה מהות דרכו של בית לחם יהודה בפירוש עץ חיים? ואיפה הוא צריך להכנס בלימוד? האם ביחד/אחרי/לפני עם שאר המפרשים (יפה שעה, שמן ששון וכו') ולמה הרב סובר כך?

ג. ראיתי שיש 2 הוצאות עיקריות של עץ חיים אחד עם הגהות הרש"ש ואחד עם הגהות הלשם, איזה ספר הרב ממליץ? מה השיקולים ובמה הם תלויים (סדר לימוד של קדימה ואיחור, שיטות שונות לפי שורשי נשמות וכו').

ד. מה הסדר הנכון בלימוד ספרי הלשם, ברור לי שקודם ללימוד הקדמות ושערים, וכנראה להשאיר את חלק הדע"ה לסוף כי הוא כבד יותר, אבל האם צריך ללמוד אחרי הקדמות את ספר הכללים או לעבור ישר לביאורים על עץ חיים? בנוסף האם אחרי לימוד באוצרות חיים צריך לשלב את הקדמות ושערים או עדיף לדחות אחרי לימוד עץ חיים למתחילים או בעיון עם המפרשים? מה השיקולים (אני מניח שתלוי בידע ונפש האדם) אשמח אם הרב יפרט.

ה. מתי להכניס את לימוד קלח של הרמחל בלימוד? האם אחרי לימוד באוצרות חיים? האם אחרי סיום עץ חיים עם מפרשים? האם צריך לשלב אותו עם עוד לימוד מסוים בתורתו או במקביל ללימוד עץ חיים? מה השיקולים?

אודה אם הרב לא רק יתן לי תשובות סופיות אלא גם יכניס את השיקולים כדי שאוכל להסיק בעצמי מה נכון ולדעת לאיפה כל דבר שייך בהתאם למצבי. תודה רבה על הבהירות בדרך!

תשובה:

א. אינו מוכרח, אולם ראוי. פירושו ברור ומביא באופן מסודר השלמות משער ההקדמות וכדו'. וכן משתדל לתת תמונה שלמה ובהירה של הנידון.

ב. פירוש חלקי באופן פשוט, עם תשובות לשאלות וסתירות ממקומות אחרים. ביחד עם המפרשים, בפרט אם כבר למד כרם שלמה, שאזי אין נצרך ללומדו אלא לצורך קושיות ותירוצים ושיטות נוספות, ולכך יש לשלב עם שאר מפרשים על דרך כלל. אלא אם אינו מבין נקודה מסוימת, יכול לעיין בדבריו.

ג. שניהם כל אחד הגיה לפי כתבי יד, או לפי שיטתו, שהיא לפי שורשו.

ד. אפשר לעבור לביאורים, וכשמציין לעיין בכללים. ובדע"ה אפשר לעיין. ללמוד את כל ספר הכללים מתחילה זה קשה ביותר.

יש ללומדו קודם, כי נותן מבט כללי על החכמה.

ה. אחרי אוצרות חיים, שיש ידע כללי של כלל הקומה, אזי נצרך לקבל מבט פנימי של החכמה ע"י קל"ח.

הַדְרָכָה לְבַחֲרוֹר בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם

א. איך אפשר לדעת בכל דבר מה רצון ה'?

ב. כמעט כל יום אני שם לב שאני צריך לעשות תשובה על ב' דברים, א. כוונה בתפלה שלא כראוי. ב. ביטול תורה. ואני מרגיש בלבי שאני צוחק על עצמי כל יום, ולפעמים פעמיים שלוש ביום לעשות תשובה על אותו דבר.

ג. האם כדאי בגיל כזה (15) לעשות צומות על עונות (אולי עד חצות וכדו')?

ד. הרב כתב לי ללכת בדרך עבודת ה' לפי טהרת לבו. ואיך אדע מהו טהרת ליבו?

ה. ברמב"ם בסהמ"צ מצוה ד' מנה את מצות יראת העונש, ונראה מדברי הרמח"ל במסילת ישרים דיראת עונש אינה היראה אמיתית אלא יראת הרוממות. וא"כ למה התורה צוותה על זה ולא על יראת הרוממות?

ו. האם יראת העונש היא הדרך להגיע ליראת הרוממות, או שאפשר להגיע ישירות ליראת הרוממות?

ז. ואיך באמת מגיעים ליראת הרוממות, במה להתבונן וכמה זמן להתבונן?

ח. מה הדרך בלימוד בזמנים מחוץ לסדרי הישיבה, ללמוד כל יום הספק מסוים (כגון דף היומי) או ללמוד יותר בעיון בלי הספק? ואם בעיון מה ההגדרה עיון?

ט. איך מגיעים לחשק בזמן עבודת ה' שיש כל מיני זמנים כבויים מחשק?

י. כמה זמן ביום צריך ללמוד מוסר?

יא. איזה ספר כדאי ללמוד על פרשת השבוע?

יב. איתא ברמב"ם שאדם שבעירו רשעים שיברח למדבריות ואמר החזו"א (בזמנו) דהישיבות הם המדבריות, אך כבר אמרו בזמננו שצריך גם בתוך הישיבות לבנות מדבר לעצמו, ואיך באמת אפשר להתרחק מחברה שנמצאים איתם כל היום (וכשאני מסתכל על עצמי מאז שנכנסתי בשיעור א' עד איפה שאני נמצא עכשיו שיש לי כמה דברים שירדתי בהם)? ומה הדרך הנכונה עם חברים בכללות?

יג. למה צריך שאדם יהיה עם חברה (או דאה"נ לא צריך)?

יד. מה הדרך בלימוד גמרא (בפרט בחזרה) האם לקרוא את הגמ' ולהסביר כל פרט ופרט לעצמו אע"פ שיודע זאת, או שמספיק לקרוא את הגמ' ולהבין?

טו. האם נכון להימנע מקריאת עלונים של ד"ת ובמקום זה ללמוד עוד גמ', או שאולי זה יביא חיזוק עבודת ה' ולכן לקרוא?

טז. מה אפשר לעשות בשביל ליזכור את לימוד התורה (אני שוכח די מהר)?

יז. האם יש ענין לסיים ש"ס בגיל מסוים (למשל עד החתונה)?

יח. האם זה נכון שאין דבר שהוא לא מצוה ולא עבירה אלא כל דבר אם הוא לא מצוה הוא עבירה (ואם זה נכון מה הפשט שחיבוט הקבר זה על ההנאות המותרות)?

- יט. אם מישהו מגיע אלי ומספר לי צרה או דבר לא טוב שקרה לו, מהי הדרך הנכונה לעשות עמו, להגיב לו בא נתחזק שהכל לטובה, וזה ודאי הכי טוב, או להשתתף עמו בצער?
- כ. האם נכון לומר שהתכלית של הגעתנו לעולם היא שיתגלה כבוד שמים בעולם, ואם לא אז מה כן התכלית של הגעתנו לעולם.
- כא. איך אפשר באמת להתרומם ביום שבת ולנצל אותו כראוי?
- כב. האם מותר לעיין בתוכנת אוצר החכמה במחשב (ללא חיבור לאינטרנט) או שגם מזה כדאי להימנע?
- כג. המשנ"ב בסי' רל"א סק"ב כתב "וראיתי לאנשי מעשה שקודם אכילה היו אומרים הנני רוצה לאכול ולשתות כדי שאהיה בריא וחזק לעבודת ה' יתברך", האם יש ענין לומר את זה גם אם לא כל כוונתו בשביל זה (אולי בשביל להחדיר לעצמו ידיעה זו) או שאין ענין?
- כד. איך אפשר לעבוד את ה' כל הזמן בהתלהבות החושים והנפש?
- כה. מצד אחד צריך אהבת ה' ומצד שני יראה, איך אפשר לפחד הרי אני אוהב ואוטומטית הוא אוהב אותי, זה לכאורה סתירה גם לאהוב וגם לפחד?
- כו. איך אפשר לקבוע בנפשו אהבת ה' תמיד?
- כז. לגבי חזרה על הלימוד, מה הדרך הרצויה, כמה להשקיע בלימוד וכמה לחזור?
- כח. השל"ה כתב שבשבת לגבי אכילה שיהיה בבחינת "טעימה". האם זה טעימה מכל דבר או מדברים מעטים קצת יותר מימות החול?
- כט. מה לעשות בהתבודדות, לבקש על העתיד או להודות על העבר. ואם צריך מקום בלי אנשים או שאפשר לחשוב ע"ז גם ליד אנשים?
- ל. איך אפשר לצמצם את המחשבה בעת הלימוד רק להיות מרוכז בד"ת ובגמ' ולא להסיח דעת?
- לא. הרב כתב שצריך לפני הלימוד לחשוב על "רצון חזק להתחבר למדרגת התורה בחשק הלב ובצורת תפיסת המחשבה", ולא הבנתי מהו מדרגת התורה.
- לב. הרב כתב לי שאם אני יכול לחזור לעולמי (לענות לאחרים שאלות באמצע שאני לומד). מה הכוונה לעולמי, להשלים את ההספק שאני רוצה ללמוד או אחרת?
- לג. בסיום מסכת יש ענין לעשות את זה לציבור או שאפשר לעשות עם עצמי (אני מאוד מתבייש לעשות בציבור).
- לד. מה הם הי"ב דרכים בעבודת ה'?
- לה. שהתחלתי לעבוד על מה שאמר הרב בבלבבי משכן אבנה שיחשוב כל חצי שעה בערך שיש בורא ואני נברא בהתחלה (למשך כשבוע) זה באמת הצליח והרגשתי שזה ממש מחשבה פנימית אבל פתאום (אחרי שבת שהייתי בבית) זה ירד ולא הצלחתי להיזכר בזה הרבה, וגם כשנזכרתי זה היה מחשבה חיצונית ולא פנימית כבתחילה. איך אני יכול שזה יהיה באמת הרגשה של מחשבה פנימית?

לו. איך אפשר באמת להרגיש בכל מהלך התפלה שעומד לפני המלך (תמיד זה תופס אולי חצי דקה ואח"כ לפעמים חוזר)? ואיך אפשר להגיע לחיבור לתפילה?

לז. מה שהרב מבאר בשיעורים זה דרך אחת מכל הדרכים בעבודת ה' או שהרב מצרף את כולם יחדיו (ואם זה דרך אחת, מדוע הרב בחר לבאר דרך זאת)?

לח. האם אדם יכול להסתדר עם כל הדרכים בעבודת ה' או שכל יחיד זה לפי נפשו.

לט. הרב כתב שהמדד לגבי כל מיני עונג שבת וכדו' זה אם עולה עי"ז ברוחניות, איך באמת אפשר לדעת לפני מעשה שיעלה או שלא יעזור לו?

תשובה:

א. בדבר שיש גדרי הלכה, יש לבררם, ושם מדרגת "הוראה", גילוי רצונו ית"ש. אולם בדבר שאין הלכה מבוררת, אי אפשר לעמוד בשכל אנושי מצוי על רצון ה'. ונצרך לברר מהו רצונו הפרטי, ולעשות להיפך, ועי"ז מכניע כח הרע שבקרבו ונעשה זך, ועי"ז מוסר הקליפה שהוא "רצון עצמו" המעלימה על "רצון ה'" להתגלות. וכאשר הוסרה קליפה זו, חש ומשכיל מהו רצון ה'.

ב. דברים אלו נצרך לעשות בהם תשובה לעולם, כתשובת ר' סעדיה גאון הנודעת שביחס להשגתו ומדרגתו היום, נצרך לעשות תשובה על כל עבודתו עד עתה. והיחס הנכון, לנסות בכל יום להיות טוב יותר מאתמול, ולא להיבהל מהנפילות. ולאורך זמן יש לבדוק האם נעשה טוב יותר, ואם כן, זהו הדרך הנכונה. ואם לא, צריך לעשות תשובה, כמ"ש הר' יונה, כי הוא בבחינת מתייצב על דרך לא טוב. והיינו שצריך לחפש דרך נכונה יותר בפרטות עבורו.

ג. על דרך כלל לא, ולכל כלל יש יוצא מן הכלל.

ד. חיבור לרצון הנקי האמיתי הפנימי ביותר לפי מדרגתו.

ה. עיין קנאת סופרים על אתר שדן בכך.

ו. מתתא לעילא, קודם יראת העונש ואח"כ יראת הרוממות, ולהיפך, מלעילא לתתא, קודם יראת הרוממות ואח"כ יראת העונש. אולם לעולם נצרך ב' היראות, וכל הנידון סדר הקדימה.

ז. כמ"ש הרמב"ם שיתבונן בגדלות ה', ויתבונן בגדלות בריאתו, וכן יתבונן הרבה בגדלות התורה שארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים, והיא חכמתו של הקב"ה. כמה דקות ביום.

ח. הדבר משתנה מאדם לאדם.

ט. לזהות לעולם את החשק, בין אם רב ובין אם מעט וחלוש, ולהתחבר לחשק לפי ערכו באותו עת, ובצורה זו מחובר תמיד לחשק, והוא בבחינת אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. ואזי זוכה לעלות ולרומם החשק בעיתים מזומנים. וכפי הצורך פעמים יש להלהיב החשק ע"י ספרים קדושים, וע"י התבוננות, וע"י שינון פסוקים וכדו' בדיבור, ובקול חזק, ופעמים קול בוכים. הכל לפי העת.

י. בין חצי שעה לשעה.

יא. תלוי בנפש כל יחיד ויחיד.

יב. למצוא חבר או שנים הכי קרובים לעולמך, וליצור עמם קשר קרוב. ועם השאר קשר של הלכות דרך ארץ ונעימות.

יג. כל העולם כולו לא נברא אלא "לצוות" הזה, זהו עומק צורת האדם, יצור של "צירוף וחיבור". חיבור לעצמו, לבני אדם, לתורה, ולקב"ה, ולכלל הבריאה. ולפי צרכי נפשו של כל אדם נצרך איזון בין כל חלקי החיבור הללו.

יד. בלימוד ראשוני כדאי מאוד להסביר. ובחזרה, תלוי בנפשו של האדם.

טו. עדיף לקבל חיזוק מספר מסודר ובנוי מתחילתו לסופו. אולם פעמים נצרך לנפש שחרור, וחלק מכך הוא קריאת עלונים. וחלק מהשחרור לקבל את החיזוקים לא דרך ספר מסודר, אלא באקראי ע"י עלונים.

טז. העיקר הוא "זיכור", שאזי אותיות התורה (מניינם ז"ך אותיות) נחקקים בו. ונצרך מאוד להבין ברור כל דבר ודבר לפי ערכו עתה, וכן חזרות רבות. וכן אהבת התורה בכלל, ואהבת השכלתה בפרט.

יז. כן.

יח. כל דבר שאינו אסור, נכלל במצוות קדושים תהיו, פרושים תהיו, וכמ"ש הרמב"ן על אתר. וחיבוט הקבר בא לזכר חיבורו לחומר אף מה שהיה נצרך, אולם עשה זאת שלא לשם שמים, כגון אכילה הנצרך שלא לשם שמים.

יט. קודם להשתתף בצערו, ואח"כ אמונה שהכל לטובה.

כ. התכלית היא גליוי שלם של הקב"ה, וחלק מאותו גליוי הוא כבוד שמים.

כא. נצרך חיבור עצמי לשבת. כדאי ללמוד את הספר שבת מלכתא ודעת שבת.

כב. מותר, אולם עדיף שרק בעת הצורך ממש, ובפרט בגיל הנעורים.

כג. יהיה מודע שזו כוונתו החלקית, וגם מה הם שאר כוונותיו, ואזי יאמר כן. מתוך רצון שכוונה זו תגדל.

כד. אצל רוב בני האדם לא צריך לעבוד כל הזמן בהתלהבות. נצרך רצוא ושוב, עבודה מתוך התלהבות, ואחריה עבודה מתוך מתינות ושקט פנימי, וחוזר חלילה.

כה. כאב שאוהב, אולם פעמים אף מעניש. וזהו ביראת העונש.

כו. נתבאר בהרחבה בשיעור מערכות באהבת ה'.

כז. לחזור כשעה ביום, וכן בבין הזמנים ושישי שבת.

כח. כפי צרכו הנפשי והגופני.

כט. תחילה מודה על הלשעבר ואח"כ זועק על העתיד. אפשר גם בין בני אדם, אולם באופן שאינו שונה על ידי זה ונותנים דעתו על מה שעושה.

ל. להסיח דעת מהיסח הדעת, וכל פעם שהסיח דעתו לא לחשוב על כך, אלא לחזור למחשבתו בתורה.

לא. נתבאר בשיעורי נפש החיים שער ד'.

לב. הכוונה לחיבור שקט פנימי עם חלקך בנפשך ובתורה ובחיבור לקב"ה.

לג. לעיתים רחוקות לעשות אף בציבור.

לד. זוהי סוגיא רחבה, ונתבארה בסדרת ראש חודש, בכמה חלקים.

לה. מלבד כל חצי שעה, בכל יום לייחד זמן לדבר עם הקב"ה בפשיטות ובעומק הלב, ומידי פעם לאורך היום לדבר עם הקב"ה במחשבה, הודיה, תפלה, וכדו'.

לו. לעת עתה זה הדרך הנכונה, תפסת מרובה לא תפסת.

לז. צירוף, שמגלה דרך שורשית.

לח. כל יחיד לפי נפשו.

לט. אין לבדוק כל מעשה, אלא כלל הדבר, כגון אם אחרי שבת חש שיורד או עולה.

חומר לימוד בנושא אימון וכישורי חיים

שלום לרב.

האם ניתן לעיין בחומר לימוד המיועד למנהלים (ענייני ותמציתי) בנושאים כגון ניהול זמן, ניהול משא ומתן, הצבת יעדים, שיטות שכנוע, התמודדות עם תחרות, פיתוח עובדים, יחסי ציבור, שווק עצמי וכו'?

ברור שיוסף הצדיק (הקדוש בברית) המנהל הטוב בעולם כשישב בכלא לא למד ספרי ניהול...

לכן חשוב להבין מה המקום של חומרים כאלו, ובכל מקרה היכן מקורם בתורה? כלומר מהיכן ניתן ללמוד אותם ממקורותנו, היהודים.

תשובה:

כל דבר גנוז בתורה, אולם נצרך להיות בר דעת פנימי למצוא זאת.

ולכך, רוב בני האדם נצרכים לראות ולהכיר זאת ע"י הסתכלות חיצונית במקומות חיצוניים, ומותר לעשות זאת. אולם נצרך בדיקה בכל חומר שיהיה נקי בגדרי דין ובגדרי דעת. לדוגמא שיטות שכנוע, פעמים גובלות בגזל, ופעמים בחוסר יושר וכדו'.

בעש"ט עם פירוש בלבי

שלום וברכה,

ברצוני לרכוש ספרים של הרב מקבוצת הספרים עם פירוש הבעש"ט על התורה. ברשותי ספר בראשית (בעש"ט עם פירוש הרב), ואני מחפש ספרים נוספים וכיצד ניתן לרכושם.

תודה וכל טוב.

תשובה:

אינו קיים בשוק, ונצרך תורם על מנת להדפיסו.

מהות הלב ושבעים כוחות הנפש

- א - אני מוצא הרבה סתירות בביאור המושג לב אינני יודע מהו עיקר מהותו, ומה הן ענפים וכו', האם הרב שליט"א יכול להבהיר וליתן קצת מראי מקומות?
ב - היכן בספרי רבותינו ניתן לעיין להבין שבעים כוחות הנפש?

תשובה:

א. הלב נעשה ע"י התפשטות כח הבינה שבמח למקום הגוף, ונעשה שם בריה חדשה - "לב", כ"כ באריז"ל. ומהות הלב, "הכרה". וחיצוניותו "הרגשה", וחיצוניותו הגמורה "התפעלות". ניתן לשמוע מעט בסדרת דע את לבך, ועץ חיים, שער לא, פ"ד, מ"ק.

והבן ששורש הלב - מוחין, הלב "מבין", בינה. וחיצוניותו, "מידות".

ב. נתבאר בסדרת דע את כוחותיך, וישנו ספר של הרב גרינולד תלמיד בעל הקהלות יעקב, בענין שבעים כוחות נפש לגר"א.

האם להתחסן כדרישת מקום העבודה

אשתי עובדת עירייה. הם ביקשו ממנה לחסן קורונה. אשתי בגיל הפוריות. הם גם אמרו שאם היא לא רוצה להתחסן, הם צריכים לבדוק אותה לקורונה פעמיים בשבוע. האם עליה לקחת את החיסון או לא?

תשובה:

אפשר לקחת.

לב טהור ויצר הרע

(א) כתיב "לב טהור ברא לי אלקים" וא"כ למה יש לנו להתפלל "וטהר ליבנו" אם כבר יש לנו לב טהור?

(ב) פעם אמר הרב שבזה"ז צריכים "לב חדש לגמרי", למה צריכים לב חדש ולמה לא סגי בהלב טהור שיש לנו מלידה וכן למה מספיק להתפלל לטהרת לב סתם.

(ג) מה הראי' מאמירת "אלוקי נשמה שנתת בי טהורה היא" שלעולם יש לנו נשמה טהורה אפי' לאחר שחטאנו, אפשר שהנשמה היה טהור רק כשהקב"ה נתנה לנו בתחילה ונטמא הנשמה אח"כ ע"י עבירות.

(ד) האם מותר לאדם להתפלל להקב"ה שיסור ממנו היצה"ר לחטא מסוים, ולבקש מה' "אנא רבש"ע תצילנו מחטא המר, תצילני מיצר הרע הזו, אנא ה' תסיר ותיעקר את היצר הרע הזאת ממני לעולם." כלומר להתפלל לה' לא רק שיתגבר על היצה"ר אלא גם שיעקר ויוסר היצה"ר הזאת לגמרי ממנו כיון שאינו רוצה להכשל עוד בעון מסוים שבו הוא נופל תמיד.

(ה) וכן אדם נולד על משיכה מסוים לעשות עבירה מסוים או שקנה משיכה זו אח"כ או "ע השפעת סביבה או ע"י אופן אחר, האם מותר לו להתפלל שה' יסר מעליו את המשיכה הזו?

תשובה:

א. כתיב לב טהור ברא, ולא ברא, וזהו בקשה, עיין ילק"ש (משלי, רמז תתקנט), ועוד מפרשים.

ב. כנ"ל, זה מה שביקש דוד שיבראו לו לב טהור, לב טהור ברא לי, בריאה חדשה.

ג. טהורה היא משמע בהווה. ופשוטו כי שורשה באצילות שלא יגורך רע.

ד. כן.

ה. כן. וזה חלק מן העבודה להתפלל על כך. ויש שסברו שמותר אולם אינו ראוי.

ו. כי זה עבודתו למעשה בעוה"ז.

סדר בלימוד התורה ובעבודת הנפש

שלום כבוד הרב.

הייתי רוצה לשאול לגבי סדר הלימוד שלי אך תחילה אקדים ואומר שחזרתי בתשובה בערך לפני כ-5 שנים והיום ברוך השם אני לומד בכולל. בתחילת דרכי נתקלתי בשיעורים של הרב וזה פתח בפני עולם חדש וחל בי שינוי עמוק מאד ולמעשה החלטתי לאמץ את הדרך שהרב מתווה באופן מוחלט והיום אני לומד את השיעורים של הרב כסדר ובאופן די אינטנסיבי. לאחרונה יש לי תהיות לגבי חלוקת הזמן שלי, סדר היום שלי מורכב בעיקרון מגמרא בעיון, חומש בעיון עם מפרשים, החלק השלישי מוקדש לשיעורים של הרב ועבודה פנימית. אני משתדל לשלב מתי שאפשר לימוד הלכה, נ"ך ולימוד של המצוות והתפילה בעיון, כמובן שמדובר על סדר יום אידיאלי ולמעשה הזמן קצר והמלאכה מרובה. אני די מתווה לעצמי את הדרך הן בלימוד והן בעבודה הפנימית מתוך רגישות פנימית, התבוננות, תפילה וחיפוש אמת באמת וכמובן בהתבסס על הדרך שהרב מתווה בשיעורים. מעולם לא מצאתי ולא התחברתי ממש לאף קהילה או רב מלבד כבוד הרב שליט"א אז אין לי כל כח עם מי להתייעץ לגבי העניין.

למעשה השאלה שלי האם להקדיש יותר זמן ללימוד תורה על חשבון לימוד הפנימיות ועבודת הנפש? כמו כן האם עדיף להשקיע יותר זמן בלימוד גמרא על חשבון לימוד של חומש? והאם העובדה שדרכי בלימוד ובעבודה הפנימית מתגבשת בעיקר מתוך עצמי ולפי השכלתי מהשיעורים של הרב ולא על ידי ליווי צמוד יותר של רב היא בעייתית? תודה.

תשובה:

ראוי ב' סדרים לעסוק בסוגיות הש"ס וההלכה, וסדר נוסף לכל שאר החלקים הנצרכים.

ודאי שרצוי למצוא אישיות שמכירה אותך באופן פרטני וקרובה לייעץ לך לפי אופי נפשך. אולם כאשר עדיין אינו נמצא יש להתפלל לפניו ית"ש, ואם אפשר לבכות על כך, ולקבל החלטות מתוך שיקול דעת מרובה.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

לכירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571